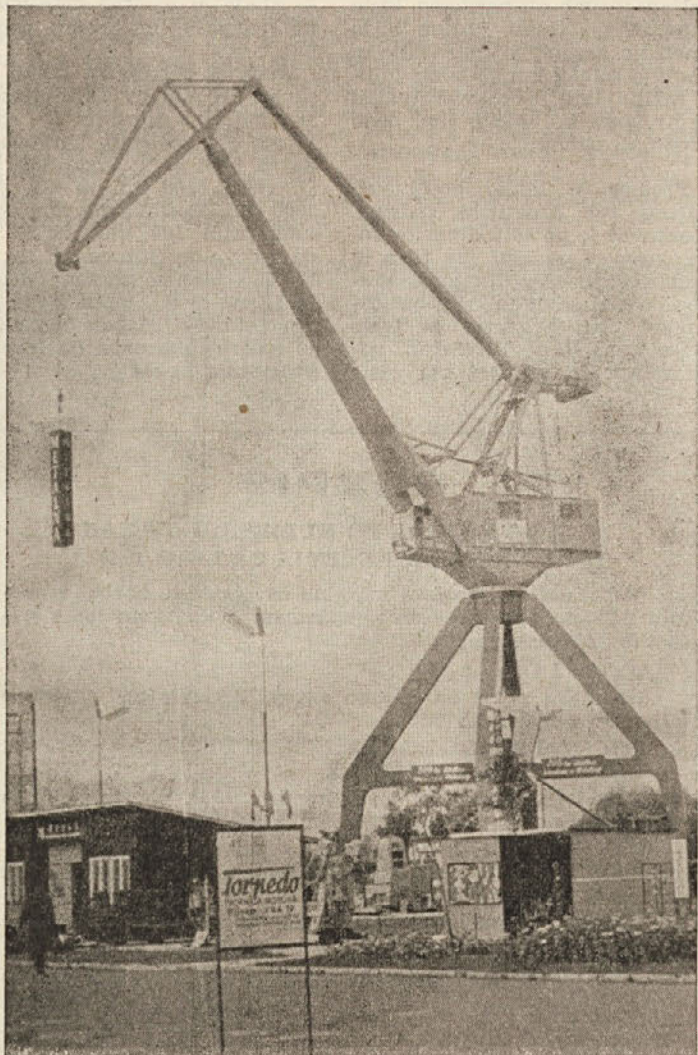

30 m visok žerjav »Metalna« na Zagrebškem velesejmu

Ena od zanimivosti letošnjega Zagrebškega velesejma

»Metalna« izdeluje največji žerjav v Evropi

Vse, ki bodo obiskali letošnji zagrebški velesejem, bo prav gotovo pritegnil kaj svojevrstnega orjaka: skoraj 30 m visok in okrog 100 ton težak pristaniški žerjav »Metalna«. Ta kolos je največji pri nas izdelan pristaniški žerjav in lahko dviga tovore do teže 5 ton.

Ko so si takoj po otvoritvi velesejma ogledovali žerjav nekateri strokovnjaki iz tujine, kar niso mogli verjeti, da so to narisovali izdelali pri nas. Tujci so pravzaprav zatrjevali, da so ta žerjav naredili v Nemčiji ali ZDA, pri nas pa smo samo »nalepili« domačo firmo. Seveda si je žerjav ogledal tudi predsednik republike, tovarš Josip Broz-Tito. Ko se je pogovarjal s predstavniki »Metalne«, so mu le-ti omenili, da bi s takšnimi proizvodi zlahka oskrbeli vse domače kupce, pa še za izvoz bi lahko delali. Žal pa domači kupci še vedno raje segajo po inozemskih proizvodih, čeprav so inozemski strokovnjaki večkrat priznali »Metalni«, da so njeni izdelki

povsem enakovredni inozemskim. Takšnih žerjavov, kot jih izdeluje »Metalna«, vsako leto še vedno uvozimo za drage denarje kakih 10 do 15, čeprav bi lahko uporabljali domače. Ko je tovarš Tito slišal to obtožbo domačega podjetja, se je močno začudil in izrazil svoje začudenje z besedami: »Ali je to mogoče?« Tudi ljudje, ki so bili v spremstvu tovarša Tita, so se nad tem žalostnim dejstvom precej začudili. Zanimivo je, da je »Metalna« ta žerjav že na pol prodala v Maroko, potem pa je posegel vmes z intrigami predstavnik neke velike inozemske firme, češ, saj mariborsko podjetje nima za te izdelke nobenih referenc (uspehov na podlagi že

izdelanih proizvodov). Jasno je, da »Metalna« ni mogla pokazati nobenih referenc, ko pa celo na domačem tržišču za svoje kvalitete izdelke ne more dobiti kupca. Zdaj je ta žerjav že prodan reškemu pristanišču, kamor ga bodo poslali takoj po sejmu.

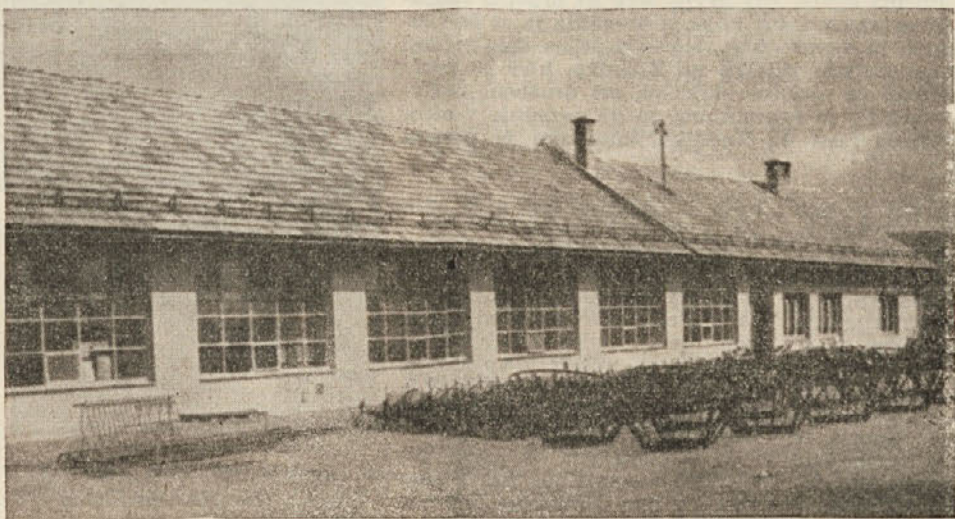
Ob vznjožju velikega pristaniškega žerjava pa leži še en izdelek, ki je seveda še zanimivejši od omenjenega žerjava. Gre za 4,5 tone težak kavelj, ki ga bodo prihodnje leto montirali na največji ladjedelniški žerjav v Evropi. »Metalna« namreč že več mesecev izdeluje orjaški, 67 m visok ladjedelniški žerjav za ladjedelnico v Gdinji (Poljska). Ta ladjedelniški žerjav bo po izjavah strokovnjakov »Metalne« največji v Evropi, saj bo težak okrog 1200 ton, lahko pa bo dvigal tovore, težke do 500 ton! Toraj — žerjav, ki bo skoraj tako visok kot ljubljanski nebotičnik — dviguje hkrati težo 25 polnih železniških vagonov! V »Metalni« so nam povedali, da bodo za ta gigantski žerjav dobili od Poljakov nič manj kot 1,400 milijonov dinarjev. Do konca aprila mora biti žerjav v Gdinji že usposobljen, precej delov so iz »Metalne« poslali že na Poljsko.

O uspehih tega mariborskega podjetja pa pričajo še podatki da je »Metalna« letos prodala v Kubo 8 ladjedelniških žerjavov v vrednosti 1,168.000 dolarjev in še precej ladjedelniških žerjavov v Indonezijo, medtem ko so na Ceylon prodali več zapornic za razne melioracijske objekte v skupni vrednosti 400.000 funtov. Vsekakor je »Metalna« na te svoje uspehe lahko upravičeno ponosna.

P-n

Volitve že razpisane

Volivna komisija za volitve v skupščino komunalne skupnosti zavarovancev je sklenila, da bodo volitve 6. oktobra. V manjših gospodarskih in drugih organizacijah, se pravi v tistih, ki jih bo sestavljalo več eno volivno enoto in bodo volile le delegate, pa morajo izvoliti svoje delegate že do 28. septembra.

Obiskali smo Kovinsko podjetje v Ribnici in se pogovorili o delovnih uspehih in o težavah, s katerimi se bori. Članek KOVINARJI IZ RIBNICE preberite na 4. strani

Pregled dela RK

V četrtek, 13. septembra, je bila v prostorih ObLO Kočevje seja plenuma RK, na kateri so se pogovorili o nekaterih perečih vprašanjih, se ustavili ob uspehih in težavah osnovnih organizacij RK v občini in se daljša pomudili pri nabiralni akciji za »Debeli rtič«. Plenuma sta se med drugim udeležila tudi predsednik in tajnica okrajnega RK.

Iz poročila, katerega je podal podpredsednik občinskega RK tov. Silc, je bilo razvidno, da je bila organizacija delovna in je dosegla lepe uspehe. Pri izvajanju nalog in sklepov so organizaciji pomagale posamezne komisije in sicer: komisija za zdravstveno prosveto, komisija za boj proti alkoholizmu in TBC, za podmladek RK, za krvodajavstvo, komisija za male asanacije in koordinacijska komisija. Bile so zelo delovne, manj pa so se znašle osnovne organizacije RK na terenu, katerim je treba pri njihovem delu nuditi vso pomoč. V odbore osnovnih organizacij naj bi se v prihodnje vključevali tudi mladi ljudje, ki naj bi poživili delo RK.

FLUOROGRAFSKA AKCIJA 98 ODSOTNA

Komisija za zdravstveno prosveto je na svoji seji razpravljala o uspehu šestdeseturnega tečaja, katerega se je udeležilo 24 tečajnikov iz podjetij in obrti. Organizirala je tudi tri laične tečaje za nego bolnika na domu, katerih so se udeležili učenci gimnazije in obeh osemletk iz Kočevja. Podoben tečaj je bil tudi v Strugah. Velik uspeh je komisija za zdravstveno prosveto pokazala pri fluorografski akciji, kjer so pomagale tudi osnovne organizacije iz vse občine. Akcija je dosegla 98 % uspeh, kar je za občino zelo pomembno. Od pregledanih je bilo 714 sumljivih primerov. Ti so bili poklicani na preiskavo, nekateri pa so bili potrebni takojšnje zdravniške pomoči.

PREKO 250 LITROV KRVI

Občinski plan za letošnje bil 838 krvodajavcev, prijav pa je bilo 1049, k odvzemu pa se je odzvalo 897 ljudi. 93 krvodajavcev je bilo iz zdravstvenih razlogov odklonjenih, 804 krvodajavci pa so dali preko 250 litrov krvi.

V času dneva krvodajavcev so bile izvedene tudi proslave osn. organizacij RK Kočevje, Rudnik, Željne in Cvišlarji ter po drugih osnovnih organizacijah. Vseh krvodajavcev, ki so letos prešli odlikovanje, je bilo 121, med njimi so trije krvodajavci prejeli zlata odlikovanja.

Komisija za podmladek RK je na svojih sejah razpravljala o delu podmladka na posameznih šolah. Najboljše podmladku v občini, šoli v Kočevski Reki, je podelila prehodno zastavico.

Program

PRIREDITEV V POČASTITEV OBČINSKEGA PRAZNIKA

- 24. sept. ob 16. uri Pričetek sindikalnih športnih iger, ki bodo trajale do 3. oktobra;
- 29. sept. ob 16. uri Otvoritev filatelistične razstave »Jugoslavija v znamkah« (dvorana OZSZ);
- 29. sept. ob 17. uri Tekmovanje mladincev v teku in kolesarjenju (start pri spomeniku);
- 30. sept. ob 7. uri Tekmovanje traktoristov na kmetijskem obratu Mlaka;
- 30. sept. ob 9. uri Zborovanje in pohod patrol po kurirskih stezah okupiranega Kočevja (pred spomenikom);
- 30. sept. ob 11. uri Spreved kmetijskih strojev skozi Kočevje;
- 1. okt. ob 10. uri Slavnostna seja ObLO Kočevje (dvorana množičnih organizacij);
- 2. okt. ob 20. uri Komedija »Z vrati treskajo« (v Šeškovem domu) in
- 3. okt. ob 16. uri Zaključek športnih iger (finalna nogometna tekma v Gaju).

Posamezne šole so izvedle tudi tečaje prve pomoči, za kar so prejele pohvale od komisije. V tednu zdravja so bila po vseh šolah predavanja »Čuvajmo vid — preprečimo slepoto«. V tednu RK je bilo v organizaciji sprejetih po šolah okrog 1060 podmladarjev.

Komisija za male asanacije je razpravljala o nadaljevanju asanacijskih del v Koprivniku.

MLADINI NUDITI ZDRAVO ZABAVO

Komisija za boj proti alkoholizmu in TBC je na svojih sejah obravnavala probleme alkoholizma in TBC bolnikov. Ugotovili so, da alkoholikov, ki bi zaradi vdajanja pijančevanju izpostavljali življenja pri delu, ni. Vendar pa se pojavljajo drugi problemi. Mnogi se opijejo in jih ni na delo, svoj izostanek poskušajo opravičiti, da gre do k zdravniku. Problem komisije je tudi socialno stanje družin, kjer se oče ali celo mati opijeta, družina pa se mora potem zelo skromno preživljati. Komisija je sprejela sklep, da stopi v stik s socialnimi delavci po podjetjih. Nujno pa je, da se dela z mladino, da jo odvrčamo od alkoholizma, da ji nudimo zdravo zabavo ter prikazemo koristi brezalkoholnih pijač. V zvezi s tem sta bili organizirani dve predavanji o boju proti alkoholizmu za udeležence predvojaške vzgoje in Avto-moto društva.

OBISK V ŠOLSKIH KUHINJAH

Koordinacijski odbor se je sestel s komisijo za šolske kuhinje in sklenil obiskati vse kuhinje po posameznih šolah. Cistoča je v šolskih kuhinjah povsod dobra. Tudi mednarodna pomoč je zadovoljiva, le da po nekaterih kuhinjah primanjkuje moke. Težje pa je z evidenco mednarodne pomoči. Vsem šolam so bila dana točna navodila za vodenje evidence, vendar to vodje šolskih kuhinj zanemarljajo.

Koordinacijski odbor je razdelil tudi 200 paketov pomoči. To pomoč so dali 27 osnovnim organizacijam, ena organizacija pa je pomoč odstopila drugim bolj

ogroženim. Nadzorni odbor je razdelil osnovnim organizacijam tudi razna oblačila v vrednosti 150.000 dinarjev. V tednu RK je organizacija zbrala 260.000 dinarjev.

Na okrevanje v mladinsko okrevališče Debeli rtič je bilo poslano pet otrok, katerih stroške je nosil okrajni odbor RK, štirje otroci pa so odšli v Selce. Njihovo vzdrževanje je plačal občinski odbor RK.

DELO OSNOVNIH ORGANIZACIJ — DOBRO

Osnovne organizacije na terenu dobro opravljajo svoje delo. Napake v osnovnih organizacijah so le v razdeljevanju paketov mednarodne pomoči. Odbori ne znajo obrazložiti ljudem resne potrebe, ki so upravičene pomoči. Iz tega sledijo nerazumevanja med članstvom, pritožbe prihajajo celo na občinski odbor RK, nekateri pa celo izstopijo prav zaradi tega iz organizacije. Za reševanje teh nalog je potrebno, da sodeluje kolektivno celoten odbor in smotrno preudari, komu bo dal pomoč.

Nekatere osnovne organizacije se premalo zanimajo tudi za zdravstveno prosvetljevanje. Pregledi v občini so pokazali, da je zdravstveno prosvetljevanje med ljudmi zelo slabo. To se kaže predvsem na otrocih v hribovskih vaseh, ki so slabo razviti, imajo razna obolenja okostja, zobovja, slabo telesno držo itd. Temu je kriva predvsem slaba prehrana. Treba bi bilo organizirati tudi tečaje, na katerih naj bi se ljudje seznanjali s takimi zdravstvenimi problemi. Osnovne organizacije naj bi si že sedaj pripravile načrt za delo v zimskem času.

Občinski odbor bo tudi letos organiziral dva tečaja in sicer: za prvo pomoč in za nego bolnika. Vsem osnovnim organizacijam so bila o tem poslana obvestila, vendar se je za tečaj zanimala le osnovna organizacija iz Livolda.

Osnovne organizacije naj bi v zimskem času organizirale več predavanj o higieni, o boju proti alkoholizmu in tuberkulozi, o negi bolnikov in podobno.

PROBLEM MALICE V ŠOLSKIH KUHINJAH

V živahni razpravi po poročilu je bilo navedeno, da dobivajo šolsko malico otroci, ki jo lahko plačajo. Tisti, ki pa so je mogoče najbolj potrebni, je ne dobe, predvsem ker ne morejo plačati prispevka zanj. Na nekaterih šolah so ta problem rešili s tem, da ti otroci ne plačujejo malice. Zanje plačujejo njihovi tovariši, ali celo učitelji sami.

V razpravi je bilo tudi rečeno, naj se osnovne organizacije skupno s šolami pripravijo za jesenske nabiralne akcije za šolske kuhinje. Letos bo sadje zelo slabo obrodilo, zato naj bi zbirali predvsem poljske pridelke. Vsekakor bi te nabiralne akcije zelo koristile šolskim kuhinjam.

20 let pionirske organizacije

V kratkem bodo pionirji proslavljali 20-letnico svoje organizacije. Osrednja proslava bo 29. in 30. septembra v Ljubljani. Udeležili se je bodo pionirji iz vse Slovenije. Iz naše občine jih bo 17, oz. iz vsakega pionirskega odreda en delegat. Pionirji — delegati bodo gostje ljubljanskih pionirjev, pri katerih bodo imeli zagotovljeno prenočišče, hrano in ostalo. V soboto, 29. septembra, bo v Ljubljani več proslav in prireditev, v nedeljo, 30. septembra, pa bodo odkrili v Bloudkovem parku spomenik pionirjem. Na Trgu revolucije bodo imeli pionirji tudi slavnostno zborovanje.

Zaradi praznovanja 20-letnice pionirske organizacije bo 29. septembra pouka prost dan. Tedaj bodo po pionirskih odredih proslave, prireditve, konference, telesnovzgojne igre in podobno. Pri programih bo sodelovala večina pionirjev.

V Kočevju bo praznovanje 20-letnice pionirske organizacije združeno s praznovanjem občinskega praznika. V teh dneh bodo pionirji Seškove šole nastopili z igrico »Sestero mušketirjev«, vsi pionirski odredi pa bodo organizirali še razna športna srečanja, izlete in naravno in podobno.

Od petka do petka doma in po svetu

ZAČELA SE JE ŠIROKA RAZPRAVA O NAŠI NOVI USTAVI

Včeraj je tov. Edvard Kardelj na skupnem zasedanju Zvezne ljudske skupščine in Zveznega odbora SZDL poročal o delu ustavne komisije in o naši novi ustavi. S tem se je začela široka razprava o našem novem ustavnem sistemu.

Razvejan in zapleten mehanizem samoupravljanja, uvajanje vedno novih oblik sodelovanja državljanov pri urejanju zadev, ki so se dotle šteli v izključno pristojnost državnih organov, razvoj vloge proizvajavcev, so bila dejstva, ki so nujno terjala, da se naš ustavni sistem čimprej spremeni. Zato je ZIS že v letu 1960 izvolila iz svoje srede ustavno komisijo, sestojajočo iz 49 članov, na čelu katerih je bil tov. Edvard Kardelj, in ji poverila nalogo, da pripravi osnutek nove ustave. Ustavna komisija je sestavila pet podkomisij, katerih naloga je bila proučiti določena vprašanja in pripraviti teze za ustavno komisijo. Vsaka podkomisija je poleg članov, ki jih je izbrala skupščina, pritegnila k delu določeno število strokovnjakov. Prav tako so pri izdelavi tez sodelovale tudi družbene in politične organizacije. Prav to široko pritegnjenje najrazličnejših ljudi k izdelavi osnutka ustave je omogočilo, da so se številna vprašanja kar najbolj odgovorno in pravilno presledila in da se je med čestokrat nasprotnimi mnenji lahko osvojilo ono, ki najbolj odgovarja potrebam našega nadaljnjega socialističnega razvoja. Vse to je bilo velikansko delo in to ne le po obsegu, temveč tudi sprito tega, da imamo zdaj pred seboj osnutek ustave, ki se v mnogem razlikuje od klasičnih ustav.

Osnutek naše nove ustave ne izhaja iz opisa države in njenih organov, temveč od državljanov proizvajavca, s čimer skuša preprečiti ločitev države od ljudstva. Povedano z drugimi besedami: naša nova ustava ne postavlja temelja le obstoju države, temveč vsemu javnemu življenju. In še v nečem se naša nova ustava bistveno razlikuje od klasičnih: klasična ustava obravnava v načelu vse področje ekonomskih odnosov kot državljano zasebno stvar. Drugače povedano: državljani imajo pravico, da v mejah z ustavo določenega reda prosto izkoriščajo drugače in vsak ima dolžnost, da se za ohranitev veljavnega reda podredi temu izkoriščanju. Država sicer intervenira, vendar le v mejah, ki naj obvarujejo obstoječi ustavni sistem, t. j., ki naj še v nadalje omogočijo izkoriščanje. Po naši novi ustavi stopa v ospredje človek proizvajavec in cilj, doseči komunistično ureditev in temu cilju se mora podrediti državna intervencija, ne le varovanju obstoječih družbenih, zlasti ekonomskih odnosov.

Po novi ustavi je Jugoslavija zvezna država prostovoljno združenih in enakopravnih narodov in socialistična demokratična skupnost, ki temelji na samoupravljanju in oblasti delovnega ljudstva. Njeno uradno ime je Federativna socialistična republika Jugoslavija.

Najvišji organ v državi je Zvezna ljudska skupščina, sestavljena iz petih domov in Zbora narodov. Je najvišji organ oblasti in organ družbenega samoupravljanja v mejah pravic in dolžnosti federacije.

Organ Zvezne ljudske skupščine je Zvezni izvršni svet, ki je delovno in izvršilno telo, kateremu je poverjena skrb za izvajanje politike federacije.

Funkcija predsednika republike je samostojna. Predsednik republike predstavlja Jugoslavijo in je že po svojem položaju poveljnik oboroženih sil Socialistične Jugoslavije.

Osnutek naše nove ustave ima najprej uvodni del, ki vsebuje glavna načela družbeno-ekonomske in politične ureditve Federativne socialistične republike Jugoslavije, nato pozitivni del, ki sestoji spet iz treh delov. V uvodnem delu je govora o pravicah in dolžnostih delovnega človeka kot proizvajavca in upravljalca, o federaciji in o pravicah narodov do samoopredelitve, o vlogi in nalogah federacije, o temeljnih načelih političnega sistema in o organih oblasti, o vlogi in funkcijah predstavniških teles, o načelu omejitve ponovne volivnosti glede določenih funkcij, o osnovnih stališčih Jugoslavije v mednarodnih odnosih, o perspektivah za nadaljnji razvoj socialistične družbe in o tem, da je treba težiti k prehodu v komunizem. Vsa ta načela so podrobneje obdelana v pozitivnem delu.

Srečka št. 2992 je zadela televizor

V nedeljo, 16. septembra, je KO Zveze združenj borcev na Rudniku v Kočevju organiziral bogat srečolov, na katerega je prišlo čez 2000 ljudi, ki so v tihem pričakovanju upali, da bodo zadeli vsaj moped, če ne že televizor. Srečo je imelo 113 dobitnikov, ki so prejeli manjše in večje dobitke.

Srečni dobitnik mopea na srečolovu KO ZB Rudnik

Na srečolov pred rudniško restavracijo so prišli ljudje iz Kočevja in okolice. Na tribuni so bili razstavljeni dobitki. Kmalu po 15. uri sta tovariš Jelen in

Ivo Vidošević pozdravila navzoče in vsem skupaj želela veliko sreče. Poudarila sta, da je čisti dobiček srečolova namenjen za popravilo spomenika padlim borcem na Rudniku in za pomoč članom Združenja borcev.

Pod vodstvom komisije se je začel obračati boben in deklica je izbirala srečke. Napovedovalec Ivan Arko je klical številke, ki so zadele. Številka 256 je zadela pekač. Ljudje so pregledovali srečke v tišem upanju, da bodo njihove srečke tudi zadele. Srečka št. 13.980 je zadela otroško kapico. Tako so se vrstili dobitki za dobitkom, tisti, ki so zadeli, so odhajali na tribuno in prejeli dobitke.

Na vrsto pride žensko kolo, je povedal napovedovalec. No, to bo pa že nekaj, so menili nekateri. Tovariši, ki je zadel kolo, je bil kar srečen, saj stane okrog 30.000 din. Srečka ta in ta je zadela dobiček trajne undulacije pri frizerju Marinclju v Kočevju.

»Kaj pa, če je to zadel možiki?« je vprašal nekdo. Sledili so še drugi dobitki: premog, blago, likerji, testenine, kosilo v Pugu, videlo se je, da so dobitke prispevali vsi kočevski obrtniki, gostinski obrtniki in trgovine, kakor tudi delovni kolektivi.

Na vrsto je prišel šivalni stroj, radioaparator, moped in nazadnje še televizor. Moped je zadel Jože Vegi iz Gorenja pri Stari cerkvi. Po televizor srečni dobitnik ni prišel, ker so se srečke prodajale tudi v Ribnici, Sodražici in Velikih Laščah, vsi dobitniki niso znani. Seznan srečk, ki so zadele, bo objavljen v No-

vicah, je povedal napovedovalec.

Tako se je vrtilo kolo sreče, ki se vseh ni moglo dotakniti, ker jih je bilo preveč. Dve uri tihega pričakovanja, smeh in zabava, to je pa tudi nekaj, da se je v lepem vremenu splašalo iti na Rudnik na to prireditelje. Ljudje so odhajali, ne da bi bili razočarani, ker so vedeli, da vsi ne morejo imeti sreče.

»Bo ali ne bo!?« Sreča je vedno opoteča

Ozimmnica bo — kakšne bodo cene, pa ne vedo

zelje v glavah ali naribano, kislo repo in povrtino. Pozimi bodo imeli na razpolago tudi radič in endivjo solato, ker jo bodo gojili v rastlinjakihi. Tudi v Vrtinariji še ne vedo, po kakšni ceni bodo prodajali ozimnico.

Premog si lahko prebivavci naroče pri Kmetijski zadrugi. Kockovec je po 5610 dinarjev tona, kosovec po 5907 din tona in orehovec po 4785 din tona. Prevoz bo stal še nadaljnjih 500 dinarjev, ceni premoga pa bodo priručnili še po 5 % (zaradi nove rampe in vzdrževanja ceste

— oboje je namreč potrebno za natovarjanje in prevoz premoga).

Drva si potrošniki lahko prikskrbe pri KZ in KGP. Kmetijska zadruga jih ima na zalogi le manjšo količino. Njihova cena za prmo je: I. vrsta 3500 din, II. vrsta 3200 din in III. vrsta 2800 din. Dostava na dom stane nadaljnjih 100 din. KGP prodaja drva po istih cenah kot KZ. Po 2800 din so mešana drva I. in II. vrste. III. vrsta stane 2500 din prmo. Na razpolago pa imajo tudi mehka drva po 1800 din prostorninski meter.

RAZPIS

POHODA PATROL PO KURIRSKIH STEZAH OKUPIRANEGA KOČEVJA ZA LETO 1962

V počastitev herojske narodno osvobodilne borbe, v spomin na delo aktivistov na okupiranem Kočevskem ter v počastitev občinskega praznika

prireja

Občinska zveza za telesno vzgojo Kočevje pod pokroviteljstvom občinskega odbora SZDL

POHOD PATROL PO KURIRSKIH STEZAH OKUPIRANEGA KOČEVJA

Pohod bo v nedeljo, 30. septembra 1962. Start patrol bo ob 9. uri zjutraj pred spomenikom NOB.

Vsa ostala določila za pohod so ista kot so bila v prejšnjih letih. Prijave patrol pošljite najkasneje do 27. septembra na naslov TVD Partizan Kočevje.

Društva, organizacije in šole naj se prijavijo na podlagi tega razpisa, ker ne bomo pošiljali še posebnih okrožnic.

OBČINSKA ZVEZA ZA TELESNO VZGOJO KOČEVJE

STOP! na cesti nisi sam

Prav zabavno ga je bilo gledati. Vozil je pred mano, kolo je ropotalo in šklepetalo, da je bilo veselo. Včasih je nepričakovano zavil na levo, na sredo ceste ali skrajno levo, nato pa v ostrih vijugah zopet nazaj, tik predme. Pri prehitevanju bi ga kljub široki cesti skoraj zaneslo v pešca, ki se mu je izogibal; obkrožiti ga je mislil na levi strani, zaneslo pa ga je skrajno na desno, da je pešec komaj odskočil. Nato je pripeljal nasproti tovarnjak, kolesar pa je »junaško« zavil predenj; le nekaj metrov pred avtomobilom mu je uspelo prijadrtati zopet na desno stran in se izogniti trčenju...

Ko sem ga le prehitel, sem mu zaklical: »Kaj si Anglež, da voziš po levi?« Zabodeno je pogledal in takoj sem videl, da je temeljito pijan...

Zakaj to pišem, saj vem, da ne bo nič zaleglo? Toda dejstvo je, da po naših cestah še vedno »križari« vse preveč pijanih voznikov, predvsem kolesarjev in mopedistov, ki tako spravljajo svoje življenje in vest drugih voznikov na kocko. Žal je res tako in vse preveč je podobnih primerov. Naj navedem še enega:

Kolega je pripovedoval, kako se je vračal zvečer okrog polnoči s kolesom iz Ribnice. Ker ni imel luči, je šel peš. Cesta je bila prazna, nekje pri Nemški vasi pa je zaslišal za seboj veselo prepevanje. Kmalu nato je začutil trd sunek, ki ga je skoraj vrgel na tla, poleg njega pa

je zaropotalo na tla kolo in vinen kolesar. Brž je stopil k njemu in ga vprašal, če si je kaj napravil. Fant se je pobral in hotel oditi, tedaj pa je prijatelj opazil, da je na njegovem sponenem kolesu, ki je imelo obe zračnici in plašča popolnoma nova, zadnje kolo prazno. Vinjeni kolesar, ki je vozil brez luči, je ob trčenju presegel plašč in zračnico in polomil zadnjo streho. Vprašal ga je, kako se piše, in če bo škodo poravnal. Le-ta je povedal, kako se piše, od kje je in kje dela in da bo naslednji dan po delu popravil kolo. Kolega je naslednji dan ugotovil, da je bil prilimek sicer to-

žen, vendar od nekega drugega, ki z vsem ni imel nobene zveze, storitev ni delal v tistem podjetju. V kašo, ki jo je skuhal, je enostavno vtaknil svojega prijatelja, navedel napačno ime, drugo vas itd. Ko smo ga končno dobili, je obljubil, da bo škodo poravnal, vendar smo čakali precej časa!

Zopet pijača in vožnja brez luči! Zadnji primer jasno priča o morali nekaterih ljudi, ki se po storjenem dejanju umaknejo in skušajo vse »pozabiti«. Kdaj le se bomo zavedli, da na cesti »res nismo sami«, da bomo drugo drugemu tovariški in poštenji?!

(vec)

Za boljšo rast naše mladine

Jeseni preteklega leta je centralna poliklinika iz Ljubljane opravila preglede na posameznih šolah v občini. Ugotovila je, da so velike razlike med otroci na podeželju in v mestu. Otroci iz hribovskih vasi so v zdravstvenem pogledu zelo zaostali in zanamerni. Zlasti jim manjka vitamin B in imajo 100 % rahitične okvare zobovja in rahitične deformacije okostja. Slabo imajo tudi razvito mišičevje in telesno držo. V dolinskih vaseh je stanje znatno boljše.

Veliko otrok ima tudi ozeble noge, ker nosijo pozimi gumijaste škornje. Čistoča otrok je dobra, vendar so bili otroci na

pregled že prej opozorjeni in so se nanj pripravili. Tudi obleka je bila primerna, razen v Koprivniku in Starem logu, kjer so bili otroci pomanjkljivo oblečeni in so bili zato precej nahodni. V Kočevski Reki pa je veliko število slabovidnih. Vzrok temu je morda slaba razsvetljava pri učenju doma, na kar je treba opozoriti starše.

Slabotne otroke so ekipe predlagale za počitniške kolonije in letovanja, otroke z manjšimi pomanjkljivostmi pa za specialne preglede.

Pregledanih otrok je bilo 1081 ali 99 %. Centralna šolska poliklinika

je dala v svojem poročilu nekatere napotke za izboljšanje tega stanja. O tem je razpravljati tudi odbor za zdravstvo in preventivo pri Zavodu za socialno zavarovanje, podružnica Kočevje in določil komisijo, ki je pripravila priporočila za izboljšavo tega.

Predlagali so obisk vseh šol v občini, kjer naj bi na roditeljskih sestankih, na sestankih šolskih odborov in na sestankih učiteljskih kolektivov razpravljali in opozarjali predvsem na prehrano otrok doma. Otrokom naj ne bi primanjkovalo živalskih beljakovin in vitamina B. Prebivavstvu, kjer niso do sedaj prejeli svežega mesa, naj se jim omogoči dovoz, da ga bodo dobili vsaj enkrat na teden.

V okviru danih možnosti naj šole izboljšajo dodatno prehrano v mlečnih kuhinjah. K malici naj se vključijo čimveč otrok. Na starše je treba vplivati, da ne bodo otroci hodili v šolo v gumijastih škornjih in prevezovalih nogavice s trakovi in vrvmici. Zazeleno bi bilo, da otroci nosijo zaradi drže telesa torbice na

hrbtu. Starše je treba opozoriti na primerno razsvetlavo pri učenju.

Uprave šol naj bi uvedle redne vaje za krepitev hrbtnih in ramenskih mišic zaradi slabih drž. Uvedli naj bi tudi redne vaje za utrditve stopalnih mišic (zaradi ploskih nog).

Otrokom, ki so jih ekipe predlagale, če jih bodo predlagale za počitniške kolonije ali letovanja, naj se jim to omogoči. Specialno naj pregledajo vse otroke, ki so bili za to predlagani.

Po šolah je treba poskrbeti, da se izboljšajo razsvetljava učilnic in prepletkanje šolske table. Uredi naj se tudi preskrba z vodo.

Na podeželju naj se izboljša patronažna in posvetovalna služba, ki naj poučuje prebivavstvo o zdravi prehrani in osnovnih higijene. Za izboljšanje zobovja pa je treba pospešiti pri mladini uživanje fluoro-kalcijevih tablet.

To so napotki, ki naj bi vsaj delno pomagali k boljši rasti našega mladega rodu. Upamo, da jih bodo povsod upoštevali in jih znali tudi koristno uporabiti.

OBRAZI — OBRAZI

Njenih pet desetletij

Prav te dni je praznovala svojih pet desetletij dolgo življenjsko pot tov. Justina Sovre, ena prvih bork za pravice zatiranih žena na Kočevskem, žena, ki se je posvetila in se še vedno posveča skrbi in vzgoji otrok. Njeno uspešno delo se čuti v mnogih organizacijah: pri RK na Rudniku, kjer je predsednica, v komisiji za socialno skrbstvo, pri družbeni dejavnosti žensk, v sekciji za interniranje in ne nazadnje v otroškem vrtcu »Mlada rast« na Rudniku, kateremu je postala prava mama.

Njena življenjska pot je bila zelo težka in naporna. V Kočevje je prišla leta 1932 iz rudarskega revirja Hrastnik. Življenje med tedanjimi Kočevjarji je bilo zelo težko. Med NOB je bila prva žena na Kočevskem, ki se je vključila v boj proti okupatorju. Zaradi sodelovanja v NOB so jo Italijani zaprli in obsodili na sedem let zapor. Zaprtja je bila v Italiji in se je vrnila šele po osvoboditvi. V osvobodjeni domovini se je takoj vključila v kulturno in politično življenje ter pomagala povsod, kjer je bilo potrebno. Polna delovnega za-

nosa je pričakala tudi svoj jubilej — 50-letnico rojstva.

Ob njenem velikem prazniku sem je obiskal v vrtcu »Mlada rast« na Rudniku in jo zaprosil za kratek razgovor. Med živčavom njenih malčkov je rada odgovorila na nekatera vprašanja.

»VAS DELO Z OTROCI VESELI IN KOLIKO ČASA ŽE DELATE V VRTCU?«

— V vrtcu sem od ustanovitve pred dvajsetimi leti. Pomagala pa sem ustanoviti tudi vrtce v Salki vasi. Delo z otroci me zelo veseli in večkrat mi mož pravi, da zanj sploh ne naj-

dem časa. Svojih otrok nimam, oh pač, vsi tile so moji, vsi, prav vsi. Ali ni lepo imeti tako veliko, prijetno družinico? — Pokazala je na malčke in se nasmehnila. To je bil pravi materinski nasmeh, tisti, ki pride resnično iz srca in razveseli vsakega malčka.

»STE PRI SVOJEM DELU NALETELI NA KAKŠNE TEŽAVE?«

— Večkrat nas nekateri niso hoteli razumeti, dobili pa smo

tudi pohvale, ki so nas vzpodbudile k še večji prizadevnosti in delu. Posebno pa smo bili veseli, ko so nas pohvalili otroci sami. Tudi starši razumejo naše delo in nam pomagajo. V vrtcu nismo samo vzgojitelji, temveč mame v odsotnosti.

»KAJ SI NAJBOLJ ŽELITE?«

— Da bi ti domovi — otroški vrtci, našli vse razumevanje in pa, seveda, tudi denarno podporo.

»KAKŠNA RAZLIKA JE MED ŽENO NEKOČ IN DANES?«

— Pridobite naše žene so res velike in se sploh ne dajo primerjati s starimi časi. Če pogledamo n. pr. samo porodniške dopuste, doklade in mnoge druge stvari, vidimo, da je žena res postala enakopravna možu. Seveda pa je od nje same odvisno, kako se uveljavi v življenju. Vsekakor pa bi bilo potrebno, da bi jo še bolj razbremenili, da bi lahko vsaka žena sodelovala v javnem življenju. To bi bilo mogoče z raznimi servisi, katerih je še vedno premalo.

»KAJ VAS JE V ŽIVLJENJU NAJBOLJ PRIŽADELO?«

— Težko bi odgovorila na to vprašanje, povem pa vam lahko za naprej, da bo to tisti dan, ko bom zapustila vrtce. Človek se živi v svoje delo, ni mu toliko za denar, ki ga dobi, v njem je

vse nekaj globljega, nekaj, kar se ne bi dalo poplačati s kupi denarja; to je ljubezen do dela, skrb, s katero se je treba posvetiti poklicu in ga vestno opravljati.

»S KOM BOSTE PRAZNOVALI SVOJ PETDESETI JUBILEJ?«

— Svojo petdesetletnico bom praznovala v družbi žena, s katerimi sem delala ves čas. Oh, kako hitro so minila ta leta!

Taka je tov. Sovretova, skrbna, dobra, kot so skrbne mamice malčkov, katere so ji zaupale v varstvo svoje kratkohladne. Postala jim je druga mama, mamica s širokim srcem, v katero najde toplino vsako otroško srce. Odšli bodo, toda vedno se je bodo spominjali, bila je njihova prva učiteljica, poskušala jim je dati vse, kar lahko da mati svojemu otroku. Njeno srce je vedno odprto, vedno in za vsakogar najde toplo besedo, vedno zna potolažiti. Težka je bila njena petdesetletna pot, toda nikoli ni klonila, prehajala je neustrašno in smelo.

In sedaj, ko je praznovala svoj zlati jubilej je prav, da se tudi mi pridružimo mnogim čestitkam, ki jih je dobila v teh dneh ter ji iskreno čestitamo!

M. Mate

ŽIVLJENJE IN DELO

Kako lepa si — domovina — v tebi je polno življenja

Leži leži ravno polje,
po ravnem polju cesta gre.
Juhej, juhej ravno polje,
tam je, tam je moje srce.

Ta naša narodna pesem pride po svoji vsebini najbolj do izraza v Prekmurju, kjer je široko ravno polje, največje v Sloveniji. Polje je ravno kot miza, po njem vodijo ravne ceste in pota, ki so kot žile življenja, ki se razvija na tej plodni zemlji. Narava je izoblikovala gore in planine, brda in doline, kanjone in ravnine po lepi slovenski zemlji, ki je po svoji lepoti neizmerno lepa in slikovita. Poleg našega sinjega Jadranskega morja, Primorske in Gorenjske, Koroške, Štajerske dežele in Dolenjske je ravno tako lepo in slikovito tudi Prekmurje, ki ima polno značilnosti za potujoče ljudi, ki želijo spoznati ljudi in domovino.

Na pokopališču v Varaždinu

NAPREJ PO RAVNEM POLJU

Sonce je toplo gredo, ko smo se odpeljali iz Murske Sobotice. Polni vtisov in spoznanj, ki smo jih doživeli, smo bili od vročine kar malo omotični. Skrivali smo se pred soncem, za zavese na oknih avtobusa, ker je nekatere sonce le preveč gredo. Avtobus je hitro vozil po lepi asfaltirani cesti proti Lendavi. Nekaj km od Sobotice smo videli precej lovcev, ki so zavijanih rokavov s puškami hodili po njivah in streljali jerebice in fazane. Med njimi so bili tudi fantje brez pušk, ki so hodili med koruzo, da so dvigali perjad. Lovci so izsledali kot partizani v letu 1941-1942, ko niso imeli še enotnih vojaških oblek. Nekateri so imeli že ustreljene jerebice, za pasom ali v nahrbtniku. Vsi skupaj pa so se pošteno znojili, kakor smo se tudi mi v avtobusu.

Od lovcev smo se kmalu oddaljili in brželi dalje. Večkrat smo opazili 100 metrov od ceste na njivah in livadah jerebice in fazane, ki so se mirno sprehajali. Te živali so lepe in domače kot golobi v naših krajih.

Beltinci so precej velika vas v Prekmurju, oddaljeni od Murske Sobotice okrog 10 km. Tu je večji socialistični kmetijski obrat, ki dobro uspeva. Čas nam ni dopuščal, da bi se ustavili in si Beltince malo bolj ogledali.

Crenšovci so spet večja vas na potu od Murske Sobotice do Lendave. Tudi tu se nismo ustavili, vozili smo dalje in pred nami so se kmalu pokazali obrisi Lendavskih vzpetin in tam blizu je tudi Madžarska meja. Ker cesto proti Lendavi še gradijo, smo počasi vozili in pred Lendavo obrnili na desno proti Čakovcu. Do Mure smo vozili še po ravninskem svetu, potem pa so nastajale male vzpetine, ki so zastirale širši razgled. Ob Muri je bilo precej kopavcev, nekaj jih je plavalo po sredini reke.

POČITEK NA HRVAŠKI STRANI

Ko smo prevozili Muro, smo bili že na Hrvaškem. V avtobusu smo se pošteno znojili, ker je sonce precej gredo. Ob prijetnem gozdičku na ravnem svetu je šofer ustavil in vsi smo z veseljem izstopili, da se malo ohladimo. Že v Soboti smo govorili, da bi se nekje ustavili, ker bo

mnazije). Kot središče severnega dela Hrvaške je Varaždin center vse gospodarske dejavnosti. Bogata in plodna polja so osnova kmetijstva vse do Mure in Slovenije, kakor tudi do meje z Madžarsko. Kmetijstvo je najmočnejši faktor gospodarske dejavnosti bližnje in daljnje okolice. Valovita polja ob Dravi in Muri so plodna, razprostirajo se v daljavo, da jim ni videti ne konca ne kraja.

Pred domom JLA smo se ustavili in sprejeli so nas predsednik ZB Varaždin Kukolj in predstavnik varaždinskega garnizona Anton Likar ter drugi predstavniki ZB in rezervnih oficirjev.

Jože Boldan-Silni nas je seznanil s tovariši iz Varaždina, ker je služboval tam kot aktivni oficir pred upokojitvijo in ima tam polno znanec in prijatelj. Globoki tovariški odnos tovarišev in tovarišic iz Varaždina do nas so se takoj pokazali. Povabili so nas, da gremo na ogled spomenika padlim borcem na pokopališče, kamor smo se tudi odpeljali. Radi bi nas bili odpeljali še po mestu, pa zaradi kratkega časa to ni bilo mogoče.

MOGOČNI SPOMENIKI MRTVIM

Povsod živi ljudje postavljajo spomenike umrlim svojcem, v katerih je izražena ljubezen živih do tistih, ki so jih v življenju ljubili. Pokopališča so zadnja domovina ljudi, katera vsaj enkrat na leto živi vedno radi obiskujejo. Po gospodarski zmogljivosti posameznikov in kraja samega se izraža ljubezen živih do mrtvih ljudi.

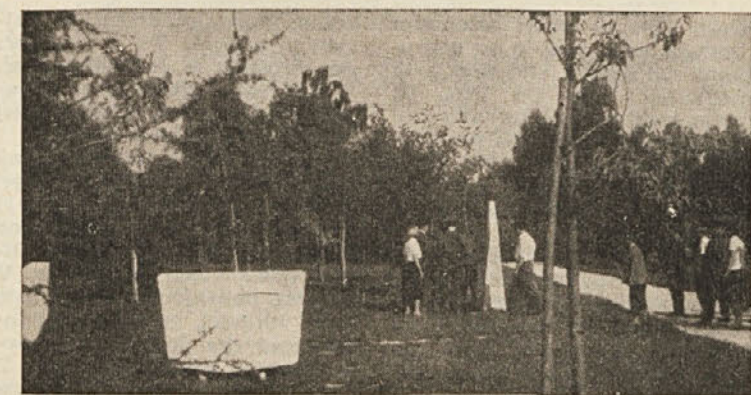
V Varaždinu pride to še posebej do izraza. Pokopališče je tako lepo urejeno, da predstavlja veliko umetniško vrednost. Lepo negovane visoke ciprese so po vsem pokopališču. Mogočne kamnite grobnice posameznih družin se vrstijo ena za drugo kot spomeniki preživelih dob. Močne kamnite plošče pokrivajo grobnice med cipresami. Vse grobnice so lepo oskrbovane, kakor tudi pota in samo pokopališče. Noben del pokopališča ni zanemarjen, oskrba celotnega pokopališča je vzorna in je eno najlepših, kar smo jih videli.

GROBNICA PADLIH BORCEV

Na drugem koncu pokopališča je določen precej velik prostor za padle borce. V sredini je grobnica padlih borcev, ki je zgrajena v modernem slogu. S petimi krili v višini štirih metrov in približno toliko tudi v dolžino je dostojen spomenik padlim junakom iz Varaždina. V sredini spomenika oz. grobnice, kamor se pride po stopnicah z več strani, so napisana imena borcev.

Na levi strani pokopališča padlih borcev so manjše plošče, ki dopolnjujejo celotni prostor. Pokopališče še ni dograjeno, ker ga še vedno urejajo. Ko bo gotovo, bo predstavljalo dostojno sodobno arhitektonsko dopolnitev spominske gradnje.

Pokopališče je za Varaždin

Na pokopališču padlih borcev v Varaždinu

rinske zgradbe in mogočne palače iz dobe madžarske vladavine. Tudi nove moderne zgradbe rastejo po vsem mestu. Mesto šteje 26.000 prebivalcev. V Varteksu je zaposlenih okrog 6.000 ljudi in je najmočnejši delovni kolektiv. Potem je še tovarna svile in ostali manjši obrati.

V Varaždinu je tekstilna, rudarska, srednja tehnična, medicinska in upravna šola (poleg gi-

znamenitost, ki si jo je vredno ogledati.

ZAKUSKA IN TOVARIŠKI RAZGOVORI

Po ogledu pokopališča so nas tovarišice in tovariši povabili v dom JLA, le škoda, da je bil čas tako kratko odmerjen. V domu JLA so nas presenetili z obilno zakusko. V pristrnem razgovoru

z Varaždinci je čas hitro potekel. Srečali smo iskrene prijatelje, katerih ne bomo mogli nikoli pozabiti. Globoko tovarištvo iz naše NOB je zagorelo med vsemi. Partizansko razpoloženje in dobra volja nas je obdala, kot v dneh našega boja za svobodo.

Vse naše misli in občutke sreče in zadovoljstva sta izrazila Jože Boldan-Silni, ki se je v našem imenu zahvalil tovarišem in tovarišicam iz Varaždina za tako lep in pristrčen sprejem, ter Dušan Časić, sekretar okrajnega odbora Zveze združenj borcev NOV iz Varaždina, ki nas je vse skupaj pristrčno pozdravil. Navdušenje vseh je bilo na višku, med tovarišicami in tovariši iz Varaždina smo se počutili tako, kakor med brati, ki so po daljšem času prišli spet skupaj. Srce je valovalo v tistem spoznanju sreče in veselja, da smo vsi skupaj eno v naši lepi svobodni domovini. Vladimir Kukolj, ki je doma iz Drvarja in je upokojen oficir JLA, kakor tudi ostali tovariši in tovarišice, ki so doma iz Stajerske ter vsi člani naše skupine, vsi skupaj smo bili kot bratje in sestre v iskrenem izražanju čustev eden do drugega.

Na trgu v Varaždinu smo se

Ogled pokopališča v Varaždinu. Tretji od leve je Vladimir Kukolj, Skupno s tovariši iz Varaždina predsednik ZB Varaždin

Vsem tovarišicam in tovarišem iz Varaždina izrekamo pristrčno zahvalo in želimo, da bi nas tudi oni obiskali v Kočevju, ker mi jih ne bomo pozabili nikoli. Pri njih nismo doživeli samo velike gostoljubnosti, pač pa smo spoznali srca ljudi in iskreno prijateljstvo, ki gori med nami. Vsi smo spoznali in čutili, da bratstvo naših narodov, ki se je kovalo v ognju naše ljudske revolucije, ne more ugasniti nikoli. Borci iz NOV, ki so vse to doživeli, tudi danes krepijo ta visoki ideal naših narodov, ki svobodni gradijo svojo socialistično domovino.

Varaždin in vsi delovni ljudje, ki smo jih spoznali na naši poti

cej dolga. Vozili smo spet med njivami in polji po ravninskem svetu, tam nekje daleč so se na jugozapadu videli gore Ivanščice. Svet je postajal valovit, ko smo se pripeljali v Ivanec. Tu smo videli precej širok pas zemljišča, po katerem je morala pred kratkim padati toča, ker je bilo vse zbito, po njivah je stala do debela stolčena koruznica, vse ostale rastline so bile zbite v zemljo.

V Lepoglavi je bilo po trgu precej ljudi, mi smo pa vozili dalje. Ker je bila cesta proti Kumrovcu zaprta, smo krenili po drugi cesti. Pot med gorami smo prevozili in že v mraku pripeljali do Zagorja, do Kumrovcu smo imeli še vedno precej dolgo pot. Pripeljali smo do asfaltirane ceste in nastalo je vprašanje, ali bomo zavili proti Kumrovcu, ali proti Zagrebu in Kočevju. Ker je bila že noč, smo se oddaljili, da odpeljemo proti domu, ker v Kumrovcu ponoči tako ne bomo videli dosti. Vsi smo bili od vožnje že precej utrujeni, pot pa je bila še precej dolga.

V Zapešcu smo pripeljali na avtocesto in ob 21. uri zvečer smo se ustavili v Novem mestu za eno uro, da smo se malo odpočili. Ob 23. uri smo bili že doma v Kočevju, res precej utrujeni, vendar vsi zadovoljni, nad vsem, kar smo v dveh dneh potovanja doživeli.

Kako lepa si domovina, v tebi je polno življenja in lepote, smo dejali, ko smo bili spet doma v Kočevju. Povsod naši delovni ljudje gradijo in delajo, da si ustvarijo pogoje lepšega življenja. Po mestih in vaseh, po poljih in travnikih, po hribih in dolinah, povsod se čuti delovni polet ljudi socialistične domovine. Spoznali smo že v teku naše NOB, da je domovina samo ena, zato smo se za domovino težko in krvavo borili, ker smo jo ljubili in jo bomo ljubili vedno.

(Konec)

Skupno s tovariši iz Varaždina

skupno slikali in naše razpoloženje se je še stopnjevalo, predno smo prišli v avtobus. Prijateljsko srečanje je res potekalo tako, kakor bi se poznali že vse življenje in smo po dolgem času prišli spet skupaj.

Predno smo se odpeljali, nam je tovarišica prinesla v avtobus še vsakemu čašo vina za slovo in potem smo se odpeljali ob navdušenih vzklikih nas vseh.

po Hrvaškem, bodo ostali v našem trajnem spominu.

NAPREJ PROTI HRVATSKE-MU ZAGORJU

Ura je bila že blizu pol petih, ko smo se odpeljali iz Varaždina. Naš namen je bil, da bi podnevi prišli v Kumrovec, rojstni kraj tovariša Tita, ki smo ga želeli obiskati. Pot je bila še pre-

Izdatki za zdravstveno zavarovanje — v porastu

Tako kakor drugod rastejo izdatki za zdravstveno zavarovanje delavcev tudi na območju občine Kočevje. Samo v letu 1961 so narasli na nekaj manj kot 243.000.000 dinarjev; to predstavlja povečanje za 51% v primerjavi z letom 1960. Velik porast se je pokazal tudi v letošnjem prvem polletju; povečali so se zlasti stroški za zdravila, ambulantno zdravljenje in zobozdravstvo.

V letošnjem letu se je zlasti dvignilo število izdanih delovnih dni zaradi bolezni in nesreč pri delu: do 7 dni (v breme gospodarskih organizacij) se je povečalo v primerjavi z lanskim letom za 37%, v breme socialnega zavarovanja pa za 20,3%. Stalež bolnih je znašal 5,06%, kar predstavlja močno povečanje v primerjavi z lanskim prvim polletjem; tudi povprečja v prejšnjih letih so bila znatno nižja.

Pregledov v ambulantah in na polikliniki je bilo 94.444. V primerjavi z lanskim letom se je število pregledov zvišalo za 23,3 odstotke. Od gornjega števila odpade na ambulantne preglede in storitve 64.326, zobne 16.113, specialistične 10.777, hišne obiske 1.704 in na babske storitve in porode 1.524.

Pri koriščenju zdravstvenega varstva je največji problem premajhna zmogljivost splošne ambulante. To so povedali tudi zavarovanci na svojih zbiorih ter predlagali, naj bi v ambulantni ordinari zdravnik tudi v popoldanskih urah. Za to se zanimajo tudi gospodarske organizacije,

ker bi se s tem, da bi zavarovanci koristili zdravstveno varstvo v prostem času, znižal bolniški stalež. Nekoliko vpliva na dvig staleža tudi neredno dostavljanje izvidov Poliklinike za zavarovance, ki so poslani na specialistične preglede.

Tudi izdatki za zdravljenje v bolnišnicah so se povečali, kljub temu, da se je število oskrbnih dni znižalo za 8,2%. To nam pove, da cene oskrbnih dni še vedno rastejo. Izdanih je bilo tudi 42.677 receptov za zdravila, kar znese 21% več kot v istem času lanskega leta.

Zdravljenje v naravnih zdraviliščih se je v prvem polletju močno povečalo. Sedaj so se pokazali znaki zmanjševanja, ker so se spremenili predpisi in dobiva ta vrsta zdravljenja bolnični način zdravljenja.

NEKAJ ŠALKOVAŠKIH

Kanalizacija je v Šalki vasi oziroma na Rudniku speljana samo do kjer je asfaltirana oziroma tlakovana cesta. Vaščani pa bi jo radi uredili še v ostalem delu naselja. Zdaj jim namreč ob nalivih odnaša voda pesek in tako kvari cesto. Pravijo, da bi vasa dela opravili v glavnem prostovoljno, denarno pomoč bi potrebovali le za cevi in cement.

V Šalki vasi imajo napeljan vodovod do bivše vaške luže. Vodo ima tako dve tretjini vasi. Vaščani pravijo, da bi napeljali vodovod z udarniškim delom še v ostalem delu naselja, potrebo-

Celotni izdatki za zdravljenje zavarovancev in njihovih svojcev so se povečali za 20,5%, za ostale dajatve (nadomestila za čas bolezni, porod itd., potne stroške, pogrebne in posmrtnine) pa za 43%.

Izdatki za zdravstveno zavarovanje bodo tudi v bodoče narasli, če ne bomo posvetili več skrbi zdravju zavarovancev in preprečevanju nesreč pri delu. Jasno je, da leži velika odgovornost v zvezi s tem tudi na zdravstveni službi.

Novi predpisi o socialnem zavarovanju bodo v bodoče silili ne le gospodarske organizacije, ampak tudi zavarovance, da bodo delali na zniževanju stroškov, ker bodo solidarno odgovorni za pokrivanje primanjkljaja, ki bi nastal v skladu za zdravstveno zavarovanje.

-fr.

vali pa bi cevi, za katere namestavajo zaprositi Vodno skupnost.

Elektro-Kočevje je že 1. 1959 menjalo po vasi žico in vgrajevalo namesto prejšnjih električnih drogov v hiše konzole (železne nosilce žic). Seveda so pri tem delu okrušili tudi zidove, ki pa še zdaj niso popravljeni.

Šalkovaščani bi radi videli, da bi zdaj, ko se je začel pouk, spet začel voziti lokalni avtobus. Pri podjetju Avto pravijo, da ne nameravajo znova vzpostaviti te avtobusne proge, ker so imeli z njo samo izgubo.

KOVINARJI IZ RIBNICE

Tokrat bomo na kratko spregovorili o Kovinskem podjetju v Ribnici, o mladim in prizadevnem kolektivu ribniških kovinarjev, ki delajo v prostorih nekdanjega avtoparka v Lepovčah pri železniški postaji.

Ribniško kovinsko podjetje je nastalo iz nekdanjih starih obrtnih delavnic na Mlaki, osamosvojilo pa se je leta 1955. Teden je bilo zaposlenih le 16 ljudi, opravljali pa so različna priložnostna dela in delali usluge strankam. Takrat so izvolili prvi delavski svet. Od tega časa se je pričela proizvodnja večati, prav tako tudi število zaposlenih. Serijsko so pričeli izdelovati poljedelsko orodje (pluge, imenovane IKS in brane), in sicer za Agrotehniko iz Ljubljane.

Dve leti kasneje, leta 1957, so pričeli rekonstruirati delovne prostore. To je pričelo so adaptirati nekdanje garaže podjetja Avto. Tudi v novih prostorih so

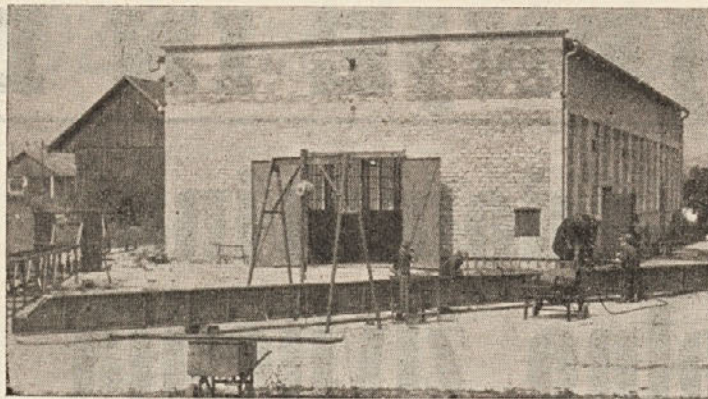
pa so obdržali izdelovanje poljedelskih strojev. Za SKIP delajo betonske mešavce in dve vrsti gradbenih dvigal.

V podjetju je sedaj zaposlenih okrog 70 ljudi; večinoma so to mladi delavci. Naj še omenimo, da se je v zadnjih šestih letih povečalo število zaposlenih v razmerju 1:5, realizacija pa 1:10.

NEKAJ O PLANU

Letošnji proizvodni plan so postavili v višini 136 milijonov dinarjev, do konca avgusta pa so realizirali 93 in pol milijona dinarjev, skupaj z nedokončano proizvodnjo pa 99 in pol milijona dinarjev ali 73 % letnega plana. V primerjavi z lanskim planom je letošnji večji za 11 milijonov, razmerje med realizacijo v letih 1962 in 1961 pa je 102,71 odstotka. Proizvodne stroške so zmanjšali za 8 %.

Izplačilo osebnih dohodkov je

10-tonski kos, napravljen za Litostroj. Zal morajo take težke dele dvigati še ročno

žerjavom, tako da bi lahko sprejemali izdelavo težjih, zahtevnejših del (ki jih morajo sedaj dvigati ročno).

Samoupravni organi v podjetju delajo uspešno in nimajo posebnih komplikacij, ker je kolektiv majhen in se lahko vedno

pogovorijo. Vse nepravilnosti sproti odpravljajo. Naj še poudarimo, da delavci radi delajo in če je potrebno, delajo tudi popoldne, samo da je delo pravočasno opravljeno. Skratka, kolektiv, ki skrbi za svoj razvoj in se počasi, a vztrajno razvija...

Akcija Debeli rtič

Na Debelem rtiču blizu Val-dolre gradi RK Slovenije že sedmo leto mladinsko okrevališče. Debeli rtič raste v zdravilišče za posebne bolezni, ki se jih ne da zdraviti v bolnici. Klima je tu zelo ugodna in mnogo pripomore k uspešni ozdravitvi otrok. Tu naj bi bil Debeli rtič korak naprej.

Za dograditev tega pomembnega okrevališča so potrebna še ogromna sredstva, katera naj bi prispeval slednji naš državljan. Rdeči križ Slovenije je zato sklenil, da da natisniti posebne bone, ki naj bi jih kupil slednji član naše socialistične družbe. Teh bonov je bilo natisnjenih v vrednosti 140 milijonov. Za šolarje so natisnjeni boni po 50 dinarjev, za ostale pa po 300 in 1000 dinarjev.

RK Slovenije naj bi s temi sredstvi dogradil še dva paviljona in hkrati omogočil okrevališču, da bi začelo delati kot samostojen zavod. V poletnih mesecih bi z dograditvijo še dveh paviljonov lahko prišlo na Debeli rtič 500 otrok, pozimi pa bi se jih zdravilo okrog 280.

Tudi pri občinskem odboru RK v Kočevju je bil ustanovljen 7-članski odbor, ki naj bi sklical predstavnike podjetij in jim

AMERIŠKI PAVILJON ZANIMIV — RUSKEGA SI ZARADI NAVALA NISO MOGLI OGLEDATI

Sindikalna podružnica ObLO Kočevje je organizirala v nedeljo 16. septembra izlet v Zagreb. Ogledali so si vselej in zivalski vrt. Povedali so, da jim je bil najbolj všeč paviljon ZDA. Američani razstavljajo namreč predvsem manjše stroje in orodja. Paviljona SSSR si niso mogli ogledati, ker je bil prenatrpan in je bilo obiskovavcem po zvočniku povedano, da bodo morali čakati za vstop nad eno uro. Zanimivi so bili tudi ostali paviljoni.

obrazložil, kaj pomeni za nas in predvsem za našo mladino Debeli rtič. Z akcijo Debeli rtič pa so bili na zadnji seji seznanjeni tudi člani občinskega odbora RK. Upamo, da ne bo nikogar, ki ne bi podprl te akcije in po svojih močeh pripomogel, da bi resnično uspeła.

le-

Komu je namenjena šola za odrasle

Bilo je pred kratkim. Fantič, ki je končal osnovno šolo v 7. razredu, mi je povedal, da se je vpisal v »tečaj« — dopolnilno šolo za odrasle v Ribnici in bo tako 8. razred opravil brez večjih težav v nekaj mesecih.

»Pa bo še kakšen repetent poleg tebe obiskoval dopolnilno osemletno šolo v Ribnici,« sem ga vprašal.

»O, še nekaj jih bo,« in mi jih je naštel po imenu.

Naj takoj povem, da se ne strinjam s tem, da leni učenci, ki se jim noče učiti in zato cepnejo v šoli in ker nočejo ponavljati razreda, presedlajo v šolo za odrasle in tam zaključijo šolo. Učna snov je v šoli za odrasle prilagojena starejšim ljudem, ki so imeli pomanjkljivo izobrazbo, kar je razumljivo. Pouk je zgoščen in razmeroma lažji, kot pa

na rednih osemletkah. Šola za odrasle je, kot že ime pove, namenjena odraslim ljudem, ki iz raznih objektivnih vzrokov niso imeli možnosti, da bi se redno šolali. Nov čas zahteva nove ljudi, razgledane. Zato je dopolnilna osemletna šola namenjena tem ljudem in ne mladim lenuhom, ki se hočejo na hiter način priklopiti do spričevala osemletne šole.

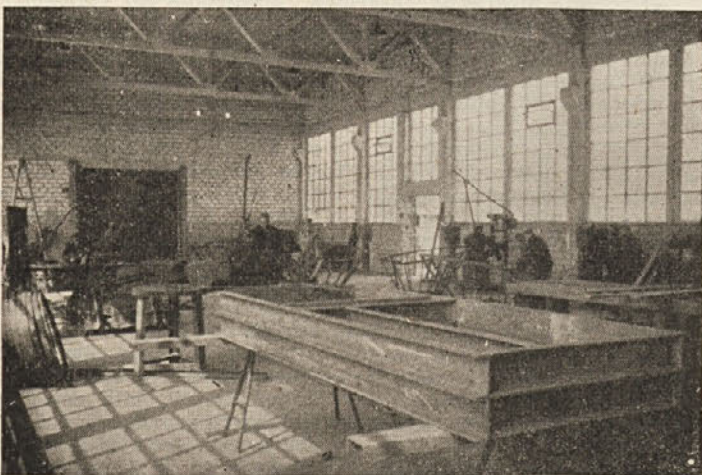
S tem, ko sprejemajo 15 let stare fante in dekleta v šolo za odrasle, dajejo potuho lenim učencem. Le-ti namreč že med rednim poukom računajo na to, če bodo padli, da se bodo vpisali

v dopolnilno šolo in tako ubili dve muhi na en mah: opravili bodo šolo kakor pridni dijaki, dopolnilno šolo bodo opravili v krajšem času, kot pa če bi razred ponavljali.

Menimo, da bi naj bil pogoj za sprejem v šolo za odrasle starost vsaj 18 let. Mladinec ali mladinica, ki želi dokončati osemletno šolanje, pa naj podaljša pouk v šoli še za eno leto.

To smo napisali za razmišljanje o tem: ali naj bo dopolnilna šola za odrasle res namenjena odraslim ali pa tudi mladim z nedokončano osemletko.

-m

Notranjost velike hale Kovinskega podjetja

še naprej izdelovali poljedelske stroje in različne gradbene konstrukcije. Lansko leto pa je kolektiv zgradil novo montažno halo s 500 m² površine, v kateri izdelujejo v glavnem gradbeno dvigala v kooperaciji s SKIP in Litostrojem...

SEDANJI PROIZVODI

Sedaj izdelujejo različne poljedelske gradbenih konstrukcij in izdelave za ljubljanski Litostroj (naj samo omenimo velikanski, 10-tonski kos, ki je namenjen za koksarno v Zenici in ga lahko vidite na sliki), delajo v kooperaciji z ladjedelnicco Piran, serijsko izdelujejo plinske peči za Unitas iz Ljubljane, še naprej

za 105 % večje od planiranih, medtem ko so dali na sklade 143,19 % po planu predvidenih sredstev.

Večina del (85 %) je akordiranih, povprečni mesečni zaslužek pa se giblje okrog 22 in pol tisoč dinarjev.

In težave? Precejšnje nepravilnosti imajo s pomanjkanjem obratnih sredstev, zaradi česar večkrat ne morejo prevzeti zahtevnejših del. Tudi stroji so že zastareli, čeprav so že nabavili nekaj novih. Najbolj potrebna bi bila dobra, moderna stružnica (kar bodo tudi nabavili, deloma iz lastnih sredstev, deloma pa iz kredita). Če bi dobili potreben kredit, bi tudi podaljšali novo halo in jo opremili s premičnim

Okvirni program za Teden otroka

Od 1. do 8. oktobra bomo praznovali Teden otroka. Občinska zveza prijateljev mladine je na zadnji seji že sprejela okvirni program dela za Teden otroka.

— Skupno s svetom za socialno varstvo in varstvo družine bodo organizirali obisk mater-samohranilk z več otroci, ki so socialno šibke, razvezane, vdove in podobno;

— skupno s Stanovanjsko skupnostjo in svetom za socialno varstvo in varstvo družine bodo pripravili vse potrebno, da bo v Teden otroka odprt v Kočevju oddelke za varstvo dojenčkov. O tem se bodo še pogovorili z zaposlenimi materami, ki imajo dojenčke. Razgovoru bo prisostvovala tudi medicinska sestra;

— priredili bodo čajanko za socialno šibke otroke in najboljše pionirje;

— s svetom za socialno varstvo bodo organizirali, da bodo psihologi pregledali 300 duševno zaostalih otrok;

— obiskali bodo vse otroške ustanove na območju občine in se pogovorili o bodočem delu in morebitni razširitvi varstva;

— organizirali bodo razna športna srečanja; —za zaključek Tedna otroka bo slavnostna seja vseh predstavnikov političnih in množičnih organizacij.

V dolinici Jelenovega studenca

Med številnimi obiskovavci koč je nekež takih, ki sprašujejo, kaj je v dolinici Jelenovega studenca lepega, kaj vidimo v tem zelenju? Povedal bi jim rad, v čem je lepota dolinice Jelenovega studenca, ki jo prebivavci Kočevja zelo radi obiskujejo. V prvi vrsti je tu lepota dreves in gozda kot celote. Že od nekdaj nosi gozd v sebi vrsto elementov deviške lepote, še posebej če raste v določenem okolju, v višjih legah, oddaljen od naselij, oblikovan od kraških skal in razgibanega kraškega sveta, ki ima v svojih nedrih izvir vode. Nekaj takega je dolinica Jelenovega studenca, kjer stoji za Mestnim vrhom koč PD Kočevje.

Ko sem si med dopustom ogledoval dreve okoli koč, sem ugotovil, da na prvem mestu, kar se estetike tiče, zunanji iz-

gled dreves, ki vpliva na človekov čut za lepoto. Posebno lep vtis dajejo obiskovavcu skupine mlajšega drevja, ki se v kontrastu barv in višin prav dobro odražajo med starim drevjem. V sredini dominira stara jelka, visoka 35 m in služi kot razgledni stolp. V gozdu okoli koč je tudi nekaj starih votlih bukev, kjer koristne ptice najdejo dovolj mest za gnezdo. Stare bukev ne bo treba pustiti. Ne vse, sem in tja po nekaj dreves tudi kot spominška drevesa zanamcem, da bodo videli, kakšno drevje je raslo in še raste tam.

Na nas vpliva oblika krošnje in debela kot nosivca krošnje, način, kako je deblo razvejano, barva, sijaj, razsežnost in gibljivost listja in dr. Oblike krošnje pridejo do izraza zlasti zvečer, ko posije luna. Takrat se konture zelenih krošenj rišejo na

svetla obzorja. To so debela, zrasla okoli koč v obliki venca. Drevesa, razgrnjena okoli koč, so kakor živa bitja, polna velikega, močnega življenja.

Opozoriti je treba, da je lepota krošenj posameznih vrst drevja različna. Nanj deluje predvsem listje. Ton barve listja posameznih vrst drevja estetsko vpliva na opazovavca gozda, pa tudi razpored listja po vejah in debelu, sijaj in obnašanje listja v vetru. Osnovna barva listja je zelena. Skala zelenih barv listja je precej razsežna.

Posebno mesto zavzema bukev, ki s svojo gosto krošnjo, krepkim debelom, svetlo in gladko skorjo, naravno lastnostjo, da ne prenese mnogo svetlobe, živo spominja na skrbno mater, ki živi oddaljena od dnevnih dogajanj v svojem domu, ščiti svoja tla in podmladek. Lepo delujejo zlasti nianse barv listja, od svetlega spomladanskega zelenila do krvavordečih jesenskih barv.

Družbo jelkam, smrekam in bukvam delajo gorski javorji, ki zaradi obsežnosti spominjajo na

hrast. Živijo med sosednjim drevjem vsak zase in so nedružabni. Od drugih vrst drevja se razlikujejo tudi po tem, da imajo svetlorumeno luskavo skorjo. Jesensko listje ima prekrasne barvne odtenke. Na gosto prekrita tla izgledajo kot lepe preproge, ki v temni sosesčini še močnejše izstopajo.

Drevec jelk in smrek se kaže v povsem drugi luči kot listavci. Arhitektonsko gledano imajo iglavci bolj pravilna debela. Temna barva daje okolici resen, pa tudi utrudljiv in posebno zvečer mračen izgled. Pojem te resnosti, utrudljivosti in mračnega izgleda se že močnejše odraža, ko mrak obdaja notranjost gozda. Pravilne, v vence nanizane etaže vej, koničasti in obli habitusi krošenj, nasajeni na ravna debela, dajejo svoji okolici lik monumentalnosti. Brez drevja, ki sem ga opisal, bi bilo okoli koč pušto in prazno. Prav tako bi bil prazen gozd brez živali.

Živali živijo v gozdu na drevju in na tleh

Gozdna drevja skrivajo pester živalski svet, ki dopolnjuje sliko

gozda. Prvi sloj drevja je najvišji in najširši. To je vladajoči sloj krošenj, ki sem jih opisal. V tem sloju živijo ptice roparice, številne vrste manjših ptic, netopirji in razne žuželke.

V druge msloju raste različno manjše drevje in večje grmovje. V drevesnih duplinah stanujejo netopirji, kune, polhi in številne ptice. Pod skorjo in v lesu živijo razni kukci in ličinke. V tretjem, potisnjem sloju raste nizko (drevje), grmovje, pomladek gozdnega drevja in grmovja, različen plevel in trave. V tem sloju živijo divje svinje, srne, jeleni, lisice, jazbeci, veliki petelin itd.

V četrtem sloju, na zemlji in tik pod zemljo, so razmeščene klice semenjakov, gobe, mahovi in lišaji. V tem sloju živa še gozdni lazar in mravlje, v listju jež, ličinke in gliste. V petem sloju, t. j. v gozdnih tleh in listju, živijo številne glive in alge, insekti, ličinke, gosenice in gliste. Ta sloj je po zastopanih vrstah najštevilnejši in najbolj pester.

Vsaka žival ima določeno vlogo. Nas zanima predvsem, kako

vpliva življenje živali na človeka v takem okolju. Mislim, da je vpliv življenja živali na človeka v vsakem oziru pozitiven. Če hočemo n. pr. v estetično gozda vključiti jastreba, ki živi v vladajočem sloju krošenj, je njegova pojava, njegov let nad gozdom, pod oblaki nekaj veličastnega. Poglavje zase je netopir, ki se pojavlja v večernem mraku in čustva ljubitelja prirode. Tudi brenčanje hroščev dopolnjuje melodijo gozda.

Kdor razume jezik dreves, bo dojel tudi lep glas ptic, ki kar tekmujejo v petju. Ugotovi, da se zlija različno petje, prepavanje, žvrgolenje in živžganje s šumom krošenj v harmonijo planinskih lepote, ki uglašajo misli in čustva ljubitelja prirode. Ne bi posebej govoril o medvedu, o divjih svinjah, srnjadi, jelenih, lisicah, jazbecih, jerebih, velikem petelinu in drugih živalih. O tem bi vedeli kaj več povedati lovci. Vse našete živali poživljajo sliko gozda pri koči PD Kočevje v svojo lepoto in različnimi glasovi.

(Nadaljevanje)

Zmaga na tujem

Preteklo nedeljo je NK Kočevje gostoval v Logatcu. To je bila druga prvenstvena nogometna tekma kočevskih nogometašev v tej sezoni.

Po razmeroma slabi igri in kljub visoki zmagi v prvi tekmi z moštvo Kometa iz Ljubljane so vsi poznavci nogometa v Kočevju pričakovali, da se bodo kočevski nogometaši vrnili domov poraženi. Zgodilo pa se je prav nasprotno. Zaigrali so lepo in učinkovito, kar se vidi tudi iz končnega rezultata tekme, ki se je končala s 6:2 v korist Kočevja.

Kočevski nogometaši so takoj

krenili v napad in imeli prvih petnajst minut na igrišču popolno premoč, ki pa so jo izrazili le z enim golom. Kmalu so domačini izkoristili nespornost med ožjo obrambo kočevskega moštva in izenačili.

V drugem polčasu so domačini povišali rezultat na 2:1 v svojo korist. Kmalu pa so kočevski nogometaši prevzeli popolno iniciativo na igrišču in zmagali s 6:2. Ta zmaga je za moštvo NK Kočevje velikega pomena, ker je NK iz Logatca tudi eden od favoritov za osvojitve prvega mesta.

Marjan Bastar

Časten poraz

Žirovnica : Kočevje 3:2

V tretji tekmi II. republiške odbojarske lige sta se v nedeljo srečali v Kočevju moštvi kočevskega Partizana in Žirovnice. Po zanimivi in borbeni tekmi so zmagali gostje s setom prednosti. Prvi set so vodili domačini, a so ga izgubili z 11:15. V drugem setu so domačini izenačili (15:13), 3. pa zopet izgubili (6:15). Najrazburljivejši je bil četrti set. Gostje so že vodili s 15:14, vendar domačini še niso klonili. Priporili so si menjavo in odločili set v svojo korist s tesnim rezultatom 18:16. V zadnjem setu

so domačini popustili in ga izgubili s 7:15.

Nedeljska tekma je bila ena najboljših tekem kočevskega moštva. Ekipa Žirovnice je mlada in borbenost ter se je zlasti v zadnjem času, odkar jo trenira član državne reprezentance Viki Krevselj, zelo popravila.

Kočevsko občinstvo je toplo pozdravilo borbeno tekmo obeh moštev. Ni važno, kdo zmaga, važna je borbenost in prava športna poštenost. Tako pa je bilo nedeljsko srečanje kočevskih in žirovniških odbojkarjev.

Avtomobilski rally po naših cestah

Avtomobilski rally je najdaljša preizkušnja evropskih avtomobilistov. Proga rallyja gre tudi po naši državi in že tretje leto vodi iz Liega do Sofije in nazaj. Kot doslej so se tudi letos vračali nazaj preko Delnice, Osilnice in Cebra proti Liegu v Belgiji. Vsako leto se je pripetil kakšen dogodek, ki bo ostal Osilničanom še dolgo v spominu.

Letos se je ob tej priliki zaletel v tovornjak nek Francoz iz Lillea. Cloveških žrtve ni bilo, pač pa je bilo na Francozovi »žabi« za okrog 1500 frankov škoda. S pomočjo nekaterih Osilničanov je avto popravil, da je lahko odšel domov.

Lani je na ovinku zaneslo dve simpatični Francozinji. Hujših posledic ni bilo, počila je os, da sta morali odstopiti od tekmovanja. Letos sta zopet tekmovali in bili med prvimi. Prvo leto je nekemu Nemcu zmanjkalo olja, ki ga je takoj dobil v trgovini in nadaljeval vožnjo.

Posebno bo ostal mnogim v spominu mladi avtomobilist, ki je tekmoval pred tremi leti. V Osilnici je pridrvel prvi. Po vsem tem, kar se je potem pripetilo, je imel res srečo. Na Selihi se je skoraj zalezel v tovornjak. Le velika prisebnost avtomobilista, ki je s skrajnimi silami zavljal na neko dvorišče in podrl plot, ga je rešila smrti. Od tu je hitro odbrzel proti Pleščem, kjer se je zalezel v zid. Zaradi prevelike hitrosti ni mogel zvozniti ovinka, toda kljub temu

je prišel prvi v Čabar, kjer je bila kontrolna postaja.

Zakaj ni cesta zaprta med tekmovanjem? Pred tekmovanjem bi morali vsaj opozoriti vaščane na nevarnost, ki jih čaka na cesti. Lahko bi poskrbeli, da bi se to težavno tekmovanje odvijalo brez morebitnih nezgod.

-ip

MEJA SKOZI GLEDALIŠČE

Meja med ZDA in Kanado je dolga okrog 3986 kilometrov in je nad sto let bolj simbol kot prava meja med državama. Njome ob njej ni utrd in vojaških postojank. Na meji leži tudi neko mesto, skozi katerega poteka meja med državama. Meja gre točno skozi sredino gledališča, tako da sedijo gledavci v Ameriki, igralci na odru pa igrajo v Kanadi.

V Salki vasi so je lani rodilo 72 otrok, umrlo pa je 11 ljudi. Vas šteje približno 140 hiš in blokov, v katerih prebiva 280 družin. Socialistična zveza ima 630 članov.

2000 NOVIH ŠČUK V RINŽI

Ribiška družina Kočevje je kupila pri Zavodu za ribištvo — Ribogojstvo Obrh 2000 ščuk in jih pred kratkim vložila v Rinžo. Ščukice, ki so letošnji zarod, so dolge povprečno 20 cm, po preklu pa so iz Cerkniškega jezera. Za vsako ščukico bo Ribiška družina odštela Zavodu 40 din. Ščuke bodo dosegle za lov predpisano mero leta 1964, nekatere pa že konec leta 1963. Ribiči so tega zelo veseli, hkrati pa jih je strah, da ne bo spet KGP spustilo v Rinžo gnojnice in tako uničilo ribičem trud, ribam pa življenje.

To in ono iz Suhe krajine

orehi. Tudi koruza je zelo slaba, pa še to hočejo uničiti divji prašiči in vrane. V Selihi, Vrhu in Visejcu je zmanjkalo vode, katero hodijo sedaj iskat v Višnje.

x x x

V vasi Gradenc pri Žužemberku je bilo po vojni že veliko požarov, ki so bili vsi podtaknjeni. Enkrat pogori enemu gospodarju, drugič drugemu. Pri Mihi Novaku je gorelo že trikrat, letos v avgustu, pa je gorelo pri drugemu gospodarju. Storičla ne morejo najti.

M. K.

POŽAR V PODHOJNEM HRIBU

Pred kratkim je izbruhnil požar na gospodarskem posloju A. J. iz vasi Podhojni hrib 5 pri Robu na Dolenskem. Požar je uničil hlev, poln sena. Rešena je samo živina. Škodo cenijo nad milijon din.

Da je ostalo poslopje nepoškodovano in da ni požar popolnoma uničil vse zgradbe, se A. J. lahko zahvali le PGD Rob in Vel. Osolnik, ki sta čez nekaj minut že uspešno branili stanovanjsko hišo in ostala gospodarska poslopja. Če gasilcev ne bi bilo še nekaj minut, A. J. ne bi rešil niti lastnega klobuka iz požara, ki bi neusmiljeno dokončal svoje delo.

J. V.

Iz Črnega potoka pri Kočevju

Črni potok je na južni in jugovzhodni strani obrobjen z gozdom, ki se ponekod razprostira tik za sadovnjaki. Ta bližina vasi z gozdom je pravi raj za divje prašiče, lisice in drugo divjačino. V tem delu gozda je tudi mlaka in izvir za napajanje živine. Razumljivo je, da napravi divjačina na okoliških njivah ogromno škodo. Ze spomladi izkopljejo prašiči komaj vsajeni krompir. Letos pa so divji prašiči še posebno uničevalni, ker ni gozdnih hrušk, jabolk in žira. V skupinah napadajo njive in uničujejo še to, kar ni uničila spomladanska slana, slabo vreme in sedanja suša. Mnogo škodo naredijo tudi jeleni, ki se pasejo po detelji in korenju; uničujejo pa tudi fižol in peso. Nekemu delavcu iz naše vasi, ki je vzel v najem njivo in posadil krompir, so tri četrtine njive uničili divji prašiči. Precejšnjo škodo so napravili tudi na njivi Jožeta Debeljaka, ki je naslednjo noč zakuril ogenj, kar pa ni nič pomagalo.

Potrebno bi bilo, da bi lovci napravili hajko in pobili nekaj prašičev, ki so se res že preveč razmnožili.

V zadnjem času se večkrat pojavijo v bližini vasi bosanski in makedonski cigani, ki prosijo

Večerna osemletka samo še letos

Obveščamo vse, ki nimajo popolne osnovnošolske izobrazbe — osemletke, da bo pri delavski univerzi v Kočevju v šolskem letu 1962/63 zadnjič večerna osemletka za odrasle. Sola ima dva oddelka A in B in vsak traja eno leto. V A oddelku se lahko vpiše vsak, ki je star 17 let in je pismen, v B oddelku pa tisti, ki so končali 6 razredov osnovne šole, oziroma A oddelku. Višina šolnine je odvisna od števila slušateljev.

Prosimo vse gospodarske organizacije, zavode in sindikalne podružnice, da priporočijo tistim, ki nimajo popolne osnovnošolske izobrazbe, da šolo čimprej končajo. Nujno je, da imajo osnovnošolsko izobrazbo vsi, ki so na takih delovnih mestih, kjer se ta izobrazba zahteva.

Prijave sprejemajo vodstva podjetij in zavodov, osnovne šole v Kočevski Reki, Fari, Osilnici, Dragi in Strugah in delavska univerza v Kočevju, vsak dan do 29. septembra t. l.

DELAVSKA UNIVERZA KOČEVJE

Gibanje prebivalcev

čestitke

Sporodi

Obvestila

Mali oglasi

Ijujemo vsem, ki so nam v teh dneh stali ob strani, posebno zdravstvenemu osebju, darovavcem vencev ter vsem, ki so ga spremlili na njegovi zadnji poti. **Zalujoci:** sin Tone ter sinova Edo in Tomaž, hčerke Mici, Pavla, Fani, Pepca, Ančka z družinami.

ZAHVALA

Ob težki izgubi naše mame in stare mame

NEŽE PAPEŽ iz Kočevja

se iskreno zahvaljujemo darovavcem cvetja in vencev, prijateljem in znancem ter vsem, ki so nam stali ob strani in jo spremlili na njeni zadnji poti. Še enkrat vsem prav lepa hvala.

Zalujoci: hčerka Justina, sinova Stanko in Albin z družinami.

Kočevskim odbojkarjem v nedeljo ni šlo!

KOČEVJE

Poročili so se: Jaklovič Zoltan, delavec iz Ljubljane, Kurilniška 18, star 20 let in Semec Jožefa, gospodinjska pomočnica iz Slovenske vasi št. 14, stara 21 let; Šijanec Alojzij, delavec iz Kočevja, Trg svobode 10, star 21 let in Cuzak Cecilija, pletilja iz Kočevja, Trg svobode 10, stara 23 let; Kovač Ignac, delavec iz Doljnih Ložin 7, star 32 let in Pintarič Marija, gospodinja iz Doljnih Ložin 7, stara 36 let.

Umrli je Papež Neža roj. Končan, gospodinja iz Žvirč 68, stara 66 let.

DOLENJA VAS

Rodila je Lovšin Ivanka, uslužbenka iz Lipovca št. 18, deklica. Umrli je Merhar Franc, kmetovavec iz Rakitnice št. 25, star 70 let.

KOSTEL

Umrli je Marinč Neža, kmetovavka iz Potoka št. 14, stara 77 let.

ČESTITKA

Malemu Filipu Slanoviču iz Dolenje vasi za tretji rojstni dan vse najlepše — domači.

ČESTITKA

Naši dobri in skrbni mami Mariji Mohar, po domače Ložanova mami iz Malega loga, klinčajo za njeno šestdesetletnico še na mnoga zdrava leta, za njeno veliko skrb in trud pa se ji najlepše zahvaljujemo hvaležni otroci: Ivanka, Ivan, Tilka, Angelca, Lojze z družinami, Karol, Malika, Jože in Francka.

PRODAM

Ugodno prodam pomivavno mizo, Naslov na upravi lista.

«NOVICE» — glasilo SZDL občine Kočevje in Ribnica. Izdaja in tiska ČZP »Kočevski tisk« v Kočevju. Urejuje uredniški odbor. Odgovorni urednik Peter Šobar. Uredništvo in uprava v Kočevju, Ljubljanska cesta 14-a, telefon uprave in uredništva 389. Letna naročnina 800 din, polletna 400 din in jo je treba plačati vnaprej. Za inozemstvo 2.000 dinarjev oziroma 3 ameriške dolarje. Tek. rač. 600-27-1-265 pri NB podružnica Kočevje

PRODAM

Ugodno prodam dve dvosobni stanovanji na Trgu svobode, Kočevje, združljivi v eno reprezentativno, visoko komfortno, centralna kurjava — topla voda. — Ponudbe pod: V kratkem vseljivo na upravi Novic.

PRODAMO

AMD Stari trg ob Kolpi prodaja za 180.000 din motorno kolo PANONIA-57. Prednost pri nakupu ima socialistični sektor in družbene organizacije.

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi našega ljubega očeta in starega očeta

PAVLA COLNARJA iz Kočevja

Mestni log, se najtopleje zahvala

JADRAN, KOČEVJE: 21. do 23. septembra ameriški CS film »V osemdesetih dneh okrog sveta«, 23. septembra sovj. barvni film »Deklica išče očeta« (matineja), 24. in 25. septembra jugoslovanski film »Dr.«, 26. in 27. septembra sovjetski barvni film »Maščevalec Klor Ogli«, 28. do 30. septembra špansko-italijanski barvni film »Prodajavka vijolic«.

SVOBODA, KOČEVJE: 22. in 23. septembra madžarski barvni film »Lejla in Gabor«, 29. in 30. septembra francoski film »Hirošima, ljubezen moja«.

RIBNICA: 22. in 23. septembra francoski film »Resnica«, 29. in 30. septembra jugoslovanski barvni CS film »Karolina Reščak«.

LOŠKI POTOK: 23. septembra ameriški barvni CS film »Tekma za soncem«, 30. septembra italijanski barvni CS film »Poletne zgodbe«.

VELIKE LASČE: 22. in 23. septembra ameriški barvni CS film »Kralj in jaz«, 29. in 30.

septembra argentinski barvni film »Ali te smem imenovati mati«.

SODRAŽICA: 22. in 23. septembra italijanski film »Kitajski zid«, 29. in 30. septembra argentinski film »Andaluzijska ljubezen«.

STARA CERKEV: 22. in 23. septembra poljski film »Vlak«, 29. in 30. sept. francoski film »Rdečelasa Julija«.

DOBREPOLJE: 22. in 23. septembra angl. CS film »Ključ«, 26. septembra češki film »Vrnitev v življenje«, 29. in 30. septembra ameriški barvni CS film »Obračun v Table Rocku«.

PONIKVE: 27. septembra češki film »Vrnitev v življenje«.

PREDGRAD: 22. in 23. septembra ameriški barvni film »Velikan« I. del, 29. in 30. septembra ameriški barvni film »Velikan« II. del.

BROD NA KOLPI: 22. in 23. septembra italijan. barvni film »Poslednji raj«, 29. in 30. septembra italijanski film »Neapeljsko zlato«.

Iz Predgrada

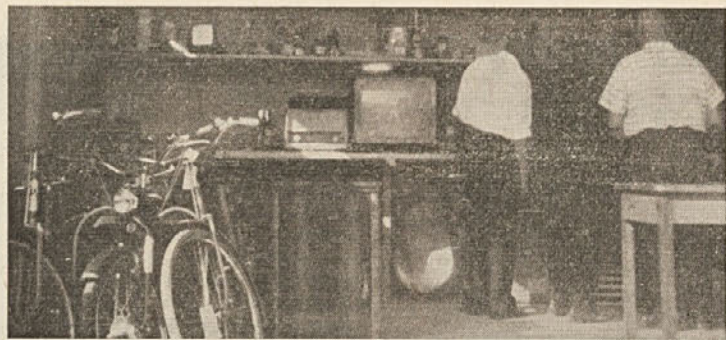
Na severni strani Poljanske doline ob Kolpi so vasi Vimiolj, Čepelje, Kralji in Brezovica. Zaradi suše je v teh vaseh zmanjkalo v studenčih vode. Občinsko gasilsko društvo Kočevje je vasem poslalo avto, ki je iz Predgrada navozil v njihove vodnjake vodo. Nad vasmi se dviga nad 700 metrov visok Videnski hrib, ki ima okrog šestdeset neusahljivih studencev, katerih niče ne izrablja.

Tudi ljudje v starih časih so napeljali v Brezovico po lesenih ceveh vodo v leseno korito. Te cevi so potem segnile, drugih pa niso več namestili. Bilo bi prav, da bi tudi sedaj napravili kakšen dovod vode v te vasi.

ObLO Kočevje je pred nedavnim dal krajevnu gospodarskemu odboru Predgrad 100.000 dinarjev. Odborniki gospodarskega odbora v Predgradu so sklenili, da bo od te vsote dobila vas Bilpa 25.000 din za popravilo ceste. Ostali denar bo ostal Predgradu za ureditev sadne sušilnice.

Ljudje v Gornji in Dolnji Podgori se pritožujejo, da jim medved obira grozdje, divje svinje koruzo, jeleni pa repo. Tudi v drugih krajih Poljanske doline dela divjačina veliko škodo.

Š. J.

Glavni dobilki srečolova na Rudniku

Fara pogreša požrtvovalno medicinsko sestro

Človekovo vrednost spoznaš šele potem, ko ga izgubiš. To prebivavci Kolske doline občutijo, ko nas je zapustila požrtvovalna medicinska sestra Nuša Baucar.

Njeno delo je bilo vsestransko in je obsegalo področje od Vrha do Osilnice. Ni se ustrašila naporov, bila je pripravljena povsod pomagati. Prebivavci smo iskali pri njej pomoč in jo dobili ob vsaki priliki in uri. Kadar je bilo treba, je obiskovala bolnike na domu, k njim pa je prihajala v nujnih slučajih tudi ponoči. Ni se ustrašila slabega vremena, niti zime in zametov. Poleti je šla k bolnikom včasih peš, včasih s kolesom ali mopedom, pozimi pa je šla vedno peš.

V zdravstveno postajo v Petrih prišla pred dvanajstimi leti. Ves čas je razdajala svoje

poklicno znanje in ljubezen našim ljudem. Z vsakim je bila prijazna in vljudna ter je tako blažilo vplivala na bolnike.

Posebno skrb je posvečala dojenčkom in otrokom ter se je neprenehoma zanimala za njihov razvoj. Marsikateremu je rešila življenje.

Prebivavci Kolske doline sprva nismo mogli verjeti, da ni več v službi. Nismo se mogli sprijazniti z mislijo, da je res tako.

Vsakdo ji je bil iz srca hvaležen, a se ji ni mogel osebno zahvaliti, kajti v takih primerih je zelo težko govoriti. Zato so ji v imenu vsega prebivavstva, ki mu je kdajkoli pomagala, najiskrenejše zahvaljujejo.

Pristavljam še, da Kolska dolina čaka nanjo in želimo, da bi se še vrnila v svoj poklic.

V.

Objestna vožnja

V nedeljo popoldan, zvečer in še v ponedeljek zjutraj so bili nekateri v vasi Karlovica pri Velikih Laščah veseli in razigrani. Zakaj pa ne bi bili, saj je gostilna Žužek poskrbela za več harmonik, dobro kapljico in pristno klobasico. M. A. iz Male Slevce, študent, je hotel prijatelje odpeljati z osebnim avtom domov in jim s tem prihraniti trud. Imel pa je smolo, kajti ceste v tem kraju niso sposobne, da bi po njih divjali, kakor se komu zljubi. To se je izkazalo tudi v tem primeru. M. A. je pripeljal iz Karlovic proti Borovcu s hitrostjo 70–80 km na uro. Na ostrem ovinku je izgubil oblast nad vozilom, zapeljal v jarek in zadel v obcestno drevo s srednjim levim blatnikom. Od drevesa se je odbil, da je z vozilom po vsej levi strani podrgnil ob drevo. Vozilo je močno poškodovano in zaradi poškodb izločeno iz prometa. Vsi, ki so se vozili pa imajo posebno srečo, saj ni nobeden telesno poškodovan. Temu dogodku ni botroval alkohol, pač pa objestna vožnja, kateri smo čisto priče na teh cestah.

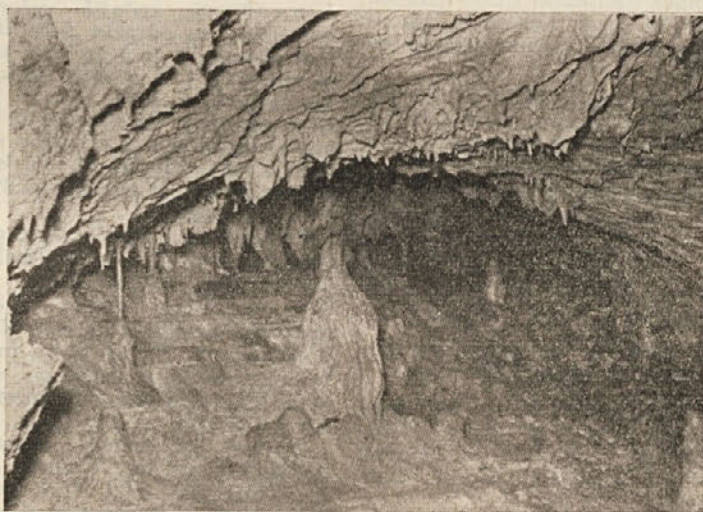
I. V.

PIJAN VOZNIK

8. septembra se je pred vhodom na dvorišče Elektra v Kočevju zaletel v betonski steber pijan voznik osebnega avtomobila F. S., trgovski potnik Elektro-nabave iz Ljubljane. Pri nezgodi telesnih poškodb ni bilo, pač pa je bilo na vozilu za 50 tisoč dinarjev škoda.

KOLESAR V MOTORISTA

11. septembra je vozil v Kočevju po Ljubljanski cesti vinjen kolesar Sliškovič Pero, zaposlen pri Gvozdnici upravi Stara cerkev. Vozil je cik-cak po vsej cesti. Za njim je pripeljal motorist Klarič Zvonko iz Pirana. Pijani Sliškovič se je zaletel vanj, da sta oba padla. Telesnih poškodb ni bilo, škoda je le na motoriju in na raztrganem plašču motorista.

Notranjost Francetove jame pri Ribnici, kjer so pred kratkim dogradili jamarsko kočo (Foto D. Mohar)

Urednikova pošta

CESTA BREZ GOSPODARJA

Tov. urednik!

16 km daleč je od Kočevja do Koprivnika ni veliko, pri vsaj kolikor toliko vzdrževani cesti. Pred nekaj meseci so ukinili mesto cestarja na tem odseku in ni več daleč čas, ko z običajnim motornim vozilom ne bo več mogoče priti do Koprivnika. Posebno od Oneka naprej je cesta taka, da se mora voznik požvižgati na cestno prometni predpis, ki veli, da je treba voziti desno in peljati pač po tisti strani ceste, kjer je to še mogoče. Prav gotovo se po tej cesti razvalini nihče ne vozi za razvedrilo, še manj za užitek, revež pa je tisti, ki mora tja na redno, službeno pot. Ne le, da delovni ljudje v Koprivniku nimajo na razpolago nikakega prevoznega sredstva, ko bo nastopilo slabo vreme, bodo tako rekoč odrezani od sveta. Kaj pa bi bilo v primeru težke neizgode ali bolezni, je posebno vprašanje.

Lastnik motornega vozila torej s polno pravico vpraša, zakaj vplača vsako leto določeni znesek za cestni sklad, če se ceste sploh ne vzdržujejo in to vsaj v minimalnem obsegu. Nadalje se upravičeno vprašamo, če je to varčevanje, da pustijo propadati nekdanj relativno dobro cesto, ki ima prav gotovo svoj pomen. Za kar bi bila v začetku potrebna mala sredstva, bodo čez čas potrebni mnogo večji stroški. Kolikor se ne bo nihče čutil odgovornega za vzdrževanje opisane ceste, jo bo v dolednem času, kar ni več daleč, potrebno zapreti, ker njeno stanje je sedaj ni več v skladu s pogoji, nujno potrebnimi za varen promet.

Dr. V. M.

DOGODEK NA AVTOBUSU

Tov. urednik!

S prijateljem sva se srečala od vojakov na dopust. V Ljubljani sva kupila avtobusne vozovnice do Kočevja. Vstopila sva v avtobus, ki še ni bil zaseden in sedla na sedež pri oknu. Kmalu je vstopil lepo oblečen možakar srednjih let, ki se nama je zdel na prvi pogled zelo prijazen. Nekaj časa je stal in se oziral po sedežih. Tedaj je zagledal naju in se začel jeziti na mojega prijatelja. Dejal mu je, za-

kaj ima naša vojska takšno prednost, da sva zasedla najboljše mesti. Seveda moj prijatelj ni ostal tiho. Možakar pa nama je zagrozil, da naju bo vrgel iz avtobusa. Dejal sem mu, da je najin denar prav toliko vreden kot njegov. Nato se je začel jeziti, da on plačuje za našo vojsko, da se voviza za njegov denar itd.

Seveda nama je bilo nerodno, zato sva raje molčala. Možakar pa je kar naprej govoril. V Kočevju, ko smo izstopili, naju je še vprašal, če sva od tu. Dejal nama je, da se bomo še videli. Odgovoril sem mu, če bi služil vojsko, da bi drugače govoril o naši armadi, na kar je dejal, da je njegov oče general v Beogradu. Če je bil že pri vojakih, še sedaj ne ve, kaj pomeni današnja JLA.

S prijateljem sva ponosna, da služiva narodu, nisva pa pričakovala, da bova kaj takega doživela, ko se bova peljala domov na dopust. Nikoli ne bi mislil, da so tudi pri nas v Sloveniji takšni ljudje, kot je bil ta.

Vidmar Stanko — mornar
V. P. 3820-31
Divulje, Split

V RIBNICI V NOČNEM ČASU NI POČITKA

Tov. urednik!

Stanujem v centru Ribnice, kjer pa v nočnem času ni miru. Navedel vam bom samo dogodek, ki se je pred kratkim odvil na sredi trga. Približno ob pol enajstih me je zbudilo vpitje nekega objestnega. Stopil sem k oknu in videl okrog dvajset ljudi, ki so opazovali dogodek, ki se je odvijal med organom LM in kršivcem javnega reda in miru, uslužbencem A. L. iz Ribnice. Povzel sem naslednje. A. L. je prišel od nekod, močno vinjen z motornim kolesom. Službojuči miličnik ga je legitimiral in mu odvzel voziščno dovoljenje, le-ta pa je začel vpiti in sramotiti miličnika. Miličnik ga je hotel odpeljati, toda razgrajal je legel na tla in še kar naprej kričal. »Predstava« je trajala približno dve uri in je vpitje oziroma rjovenje postalo že nezno. Zaključek je bil tak, da je miličnik, ker verjetno s postaje LM ni dobil pomoči, odšel, kršitelj

pa je še naprej kričal in psoval. To je delal tako, kot da mu ta pravica pripada in da so organi LM v Ribnici zanj nemočni.

Menim, da se morajo taki prizori sredi noči v Ribnici končati. Vsi prebivavci v centru Ribnice lahko potrdijo, da se taki incidenti dogajajo vsaj dvakrat, trikrat na teden in sicer je poleg opisanega primera nekaj stalin, menda poklicnih pijancev, razgrajalcev in kršiteljev javnega reda. Zato smatram, da je skrajni čas, da se v Ribnici napravi red. Kršivci pa naj ne bi plačali samo odmerjeno kazen pri sodniku za prekrške, temveč naj bi bili kaznovani s strogo zaporno kaznijo. Vprašam se, če delovnim ljudem pripada nemoten počitek v nočnem času? Ali nimajo stanovavci Ribnice pravice, da spijo v letnem času pri odprtih oknih? Kaj si mislijo turisti, ki prenočujejo pri nas? Zato predlagam, da se zasliši vse stanovavce Ribnice, če je tako stanje resnično ali ne. Če je tako, potem zahtevamo, da se tudi pri nas uvede stanje, kakor je po drugih mestih in krajih. Odgovorne organe pa pozivam, da se zamislijo nad tem in dajo tudi Ribnici iste pravice, kot jih imajo drugod.

Janez Picelj
Ribnica 50

ZAKAJ NI VODE?

Tovariši uredniki!

Letošnji dopust sem po dolgem času zopet preživel v krajih, kjer sem bil med vojno v partizanih. Obiskal sem več krajev in ljudi, ki sem jih takrat spoznal. Povsod sem videl napredek in veselo ljudi. Pred odhodom sem se ustavil tudi v Kočevju, tu pa sem bil, kljub najlepše obnovljenemu mestu, razočaran.

Obiskal sem znanca v rudarskem naselju, tam pa se mi je pripetil tale primer. Hotel sem na stranišče, pa so me opozorili, da je tam posoda, s katero naj po uporabi polijem stranišče, ker voda nič ne teče. Povedali so, da je pač suša in vodovod slab. Nekaj mi pa vendarle ne gre v glavo in verjetno tudi njim ne, kako more namreč uprava vodovoda zahtevati isto vodarino kot v mestu, kjer jim voda vedno teče, tu pa niti ob predpisnem času ne. Kaj res ni nobene pomoči, da bi jim voda tekla vsaj ob določenem času? Ali ne boče to v oči?

Spenko Stanislav,
Kamnik

DOBRA UGOTOVITEV

— Mama, jaz že vem, kdo nam krade med v kuhinji.
— Kdo pa?
— Naša podnajemnica.
— Kako to veš?
— Slišala sem, ko ji je ata rekel: »Oh, kako sladke ustnice imate.«

OB ROBU

STRELJANJE V PARKU

Oni dan sem se sprehajal po kočevskem parku oziroma kakor pravimo — Gaju. Navadil sem se že na divjanje (ne samo na počasno vožnjo) kolesarjev in mopedistov (predvsem mladih, pa tudi starejših) po parku, kjer sicer prometni znaki jasno opozarjajo, da je vsaka vožnja prepovedana. Navadil sem se tudi že na to, da vidim v Gaju strelce z različnimi puškami, ki streljajo v razne naravne tarče. Presenečen pa sem bil pretekli teden, ko sem videl, da mlad strellec meri z ene strani Rinže naravnost proti igrišču za odbojko, na katerem so trenirali odbojkarji. Še bolj pa sem bil presenečen, ker mladega strelca ni nihče opozoril, da se tu ne sme streljati, čeprav je šlo precej starejše mladine in odraslih mimo njega. Nasprotno. Nekateri so ga celo prosili naj jim posodi puško, da bodo še oni streljali. In potem so streljali vsi skupaj. Merili so najraje v vodo, mladi strelce pa v most in proti igrišču za odbojko.

Tega nevarnega igranja s puško mi je bilo kmalu dovolj. Mlademu strelcu (bil je verjetno sezonski delavec in je govoril srbohrvatsko) sem razložil, da se izven strelišča ne sme streljati, če pa kljub temu že hoče, naj ne meri proti ljudem, ker lahko po nesreči koga zadene, ampak naj gre nekam, kjer ni ljudi.

Mladega strelca nisem spraševal naprej, vendar bi skoraj za gotovo lahko trdil, da je to delavec pri enem od naših podjetij, kjer imajo tudi strelsko sekcijo. Prav zaradi tega pa se mi zdi potrebno opozoriti odgovorne ljudi pri podjetjih, ki izdajajo članom kolektiva puške za treniranje, naj jim hkrati povedo, kje lahko streljajo. Vsekakor pa jih morajo opozoriti, da ne bodo streljali v mestu, v parku in drugod, kjer se sprehajajo ljudje, prav tako pa tudi ne smejo streljati rib.

Ecan Berej

Iz zgodovine NOB

Tragedija v bolnici Ogence pri Loškem potoku

(NADALJEVANJE)

Tako smo mi trije in Vinko Smolnikar, ki je ostal živ, ležali med mrtvimi tovariši in čakali, kaj bo. Italijani so še vedno klicali, naj se predamo, bombe so pa še kar naprej metali v jamo. Ko je nastala v jami tišina, so prenehali in poslali v jamo izdajavca Sencarja, za njim pa so prišli Italijani. Prvo, kar jim je prišlo na um, je bilo vprašanje, kje je Mimica. Spravili so nas ven, Italijanov je bilo vse polno. Smolnikarja so dali na nosila, mene in Ivana pa na mule. Za nami se je spet zaslislalo streljanje in eksplozije bomb. Ustrelili so četrtega tovariša, ki je bil še živ, jama pa so zasuli z bombami.

Nas tri so vodili po gozdovih na gozdno jaso, kjer je bilo osem zvezanih ljudi, to so bili učitelji iz Loškega potoka, katere so naslednji dan ustrelili. Nas tri so dali na kamione in nas odpeljali v Grčance. Ustavili smo se na pokopališču. Noč je bila jasna. Bili smo prepričani, da nas bodo postrelili, še enkrat smo se spomnili svojih dragih in svojega življenja. Naše misli je preusmerilo motorno vozilo in človek, ki je z njim prinesel obvestilo, da so nas odpeljali v vas. Kaj se dogaja, smo pomislili, ali nas ne bodo postrelili? Ne. V naslednjem trenutku so Italijani spremenili odločitev, odpeljali so nas v ambulanto in nam previli rane. V jutru, ki je nastalo, so nas spet naložili na avtomobile in skozi Loški potok odpeljali proti Ljubljani. V Loškem potoku so se naši koloni pridružili še drugi avtomobili, na katerih je bilo polno ljudi, namenjenih v internacijo. Ženske in otroci so jokali. Neka ženska je jokala in tekla za avtomobilom, na katerem je bil njen mož. V rokah je držala denarnico, da bi mu jo izročila. Ni uspela, avto je bil hitrejši. Kdo ve, če se je mož vrnil iz internacije?

V Ljubljani smo bili vsi trije obsojeni na dosmrtno ječo. Po izrečni sodbi so nas odpeljali v Voltero v Italijo. Zvedeli smo, da so nas po našem odhodu iz Ljubljane Italijani iskali za talce. Nihče ni vedel za nas, da smo ostali še pri življenju, vsi so nas imeli za mrtve, ker je bilo večkrat rečeno, da so nas pobili. Tudi italijanski časopisi so pisali, da iz te bolnišnice, ki je bila v jami, ni ostal nihče živ.

Od 20 ranjencev in bolničarke Mimice smo ostali živi samo mi trije. Do konca življenja nam bo ostala Mimica v neizbrisnem spominu, kakor tudi ranjeni in pobiti tovariši. Vsi so bili neustrašni borci, ki se niso bali umreti. Mimica je bila hrabra članica SKOJ do konca svojega mladega življenja. Kadar zdaj pridemo skupaj, nikoli ne pozabimo nanjo in na vse naše mrtve tovariše, ki so dali svoje življenje v jami za našo svobodo. Tega ne moremo nikoli pozabiti.

Tako sta nam pripovedovala Ivan Mulac in Ivan Snoj, s katerima smo bili skupaj v jami. Lestev še vedno stoji ob vhodu v jamo. Eden za drugim smo odšli v jamo in jo pregledali. Ko smo prišli v jamo, nas je obdal prijeten hlad. V njej se dobijo še kosi železa in ostanki raznih predmetov. Oba tovariša sta nam pripovedovala o tej žalostni tragediji in junaštvu, ki se je odigralo v jami.

»Glej Ivan, tu je ležal ta tovariš. Midva sva bila tukaj.« sta si govorila tovariša, mi smo pa poslušali. Dih smrti 18 življenj stopi človeku živo pred oči, ko gleda po jami, ki je velika kot precej velika soba. Sivo-črna kamenje ne more govoriti, kot temni grob obda človeka, v katerem je pokopanih 18 življenj.

Po ogledu jame smo se spet zbrali na prostem in vsem nam je bilo težko pri sre. Smreke in jelke so z ostalim gozdnim zelenjem tiho šelestele, po vrhovih dreves so se oglašale ptice, kot bi govorile o mrtvih junakih in o bolničarki Mimici.

Oba tovariša sta nas potem odpeljala še nad skale, kjer je bila bolnišnica pred evakuacijo v jamo. Mesto je bilo zelo dobro izbrano, v senci gozda je lepa ravnica, na kateri je kar prijetno prebiti.

Kot epilog te drame naj navedemo še pot izdajavca Sencarja. Italijani so ga odpeljali v internacijo. Po italijanski kapitulaciji je prišel v partizane. Nekako v začetku leta 1944 ga je nekdo od partizanov v Dolenjskih toplicah spoznal, nato so ga prijeli in na javni razpravi tudi sodili, da je prejel za služeno plačilo. — (Konec)